

**Londense Baptisten
Geloofsbelijdenis
1689**

Oorspronkelijke titel: *The 1689 London Baptist Confession of Faith*
Vertaald door: N. Heuvelman – Stam

Bethábara gemeente
Londense Baptisten Geloofsbelijdenis 1689
©Uitgeverij Verloop, Alblasserdam 2022

Omslagontwerp: Drukkerij Verloop
ISBN
NUR 702

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook.

Bethábara

**Londense Baptisten
Geloofsbelijdenis
1689**

Bethábara Gemeenten
in Nederland en Malawi

Uitgave oktober 2022

Voorwoord

De Bethábara Gemeente

Als leden van de Bethábara Gemeente zijn wij afkomstig uit de Nederlandse Hervormde Kerk, bevindelijk gereformeerde kerken en families van thuislezers. Wij zijn dankbaar voor de weldaden die de HEERE ons in die geestelijke achtergrond geschonken heeft. Geestelijk weten wij ons verbonden met de bevindelijke prediking van Wet en Evangelie; wij werden daaronder zondaar voor God en vonden de verlossing in Christus Jezus. Daarom zijn wij dankbaar voor hetgeen God ons schonk in de kerken van ons vaderland. Maar de Heere onderwees uit Zijn Woord over de Doop van Christus, de geloofsdoop en het Bijbelse gemeentelven. Door die beginselen konden wij niet meer blijven binnen de kerken waarin wij opgroeiden. Want Zijn eer was eraan verbonden.

Als kerkelijk daklozen ontstond er een nood en een levend verlangen naar de Bijbelse bediening van Christus' instellingen van Doop en Avondmaal en naar een Bijbels gemeentelven. Wij kwamen bijeen in gebedsbijeenkomsten om eendrachtig te roepen tot God. Op ons noodgeschrei deed de HEERE grote wonderen en werden we geleid om op 31 mei 2020 een gemeente te institueren.

Op die pinksterzondag werden tweeëntwintig gelovigen ondergedompeld in het watergraf van Christus. Na de Doop hebben zij zich, eendrachtig knielend, als een gemeente aan hun Hoofd en Heere, Jezus Christus, aanbevolen, om door Hem geleid en geregeerd te worden. Tevens werd op 31 mei 2020 uit hun midden een predikant in het ambt bevestigd.

Op zondag 20 september van datzelfde jaar werden in de gemeente een tweede predikant, twee ouderlingen, drie diakenen en een evangelist in het ambt bevestigd. Op Hemelvaartsdag, donderdag 13 mei 2021, werd een tweede evangelist in het ambt bevestigd en uitgezonden naar Malawi.

Onze gemeente is reformatorisch wat betreft prediking, liturgie en levenswandel, maar wat betreft de structuur van de gemeente, en de bediening van Doop en Avondmaal staan wij in de lijn van vrije gemeenten van baptisten door de eeuwen heen.

In onze gemeente wordt de geloofsdoop door onderdompeling bediend aan degenen die geroepen zijn tot het geloof in Christus Jezus. Op grond van Gods Woord geloven wij niet in synodes en kerkverbanden, maar in de leiding van ons Hoofd Christus over de plaatselijke gemeenten.

Wij weten ons overigens wel verbonden met de kerken die zijn voortgekomen uit de Reformatie in Nederland. Wij zijn immers Nederlander. We mochten delen in de zegeningen van de Heere over ons land, en delen ook in de schuld van ons volk. Wij willen naast andere kerken staan in de breuk tussen God en Nederland, biddend voor ons volk en uitzien naar de komst van Christus' Koninkrijk.

De Londense Baptisten Geloofsbelijdenis en de Bethábara Gemeente

De Bethábara Gemeente weet zich eveneens verbonden met de geestelijke inhoud van de Drie Formulieren van Enigheid

(de Heidelbergse Catechismus, de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Dordtse Leerregels). Als het echter gaat om de instellingen van Christus, het gemeenteleven, de kerkregering en de plaats van de overheid, bevatten die belijdenisgeschriften bepaalde uitspraken die niet naar Gods Woord zijn. Daarom hebben wij uitgezien naar een belijdenisgeschrift waarin de Bijbelse openbaring zo getrouw mogelijk beleden wordt.

Uiteindelijk is alleen Gods Woord zelf de enige bron en norm voor het geloof en het gemeenteleven. Gods Woord is het meest heerlijke en volkomen Boek, omdat de heerlijkheid van God in Christus op elke bladzijde schittert. De rol des boeks is met Christus' Naam vervuld. Gods Woord is volkomen in haar openbaring, terwijl een menselijk belijdenisgeschrift de waarheid altijd maar ten dele kan verwoorden. Toch zijn belijdenisgeschriften nuttig, om ons verstaan van Gods Woord te verhelderen, om de eenheid des geloofs te verwoorden en om te waken tegen dwalingen.

Wij zijn dan ook dankbaar ons te mogen aansluiten bij de vele gemeenten wereldwijd en door de eeuwen heen, die in de Londense Baptisten Geloofsbelijdenis het geloof van hun hart verwoord vonden. Ook zijn we dankbaar dat van de Londense Baptisten Geloofsbelijdenis een zo getrouw mogelijke vertaling in het Nederlands vervaardigd is door een lidmaat van onze gemeente.

Met de Bijbelse inhoud van de Londense Baptisten Geloofsbelijdenis stemmen wij volkomen in. Bij deze Bijbelse leer wensen wij te leven en te sterven.

De Londense Baptisten Geloofsbelijdenis is de meest getrouwe weerslag van de eeuwige waarheden die de Heere geopenbaard heeft voor alle eeuwen en plaatsen. Een

belijdenisgeschrift is echter ook altijd historisch bepaald en vaak maar beperkt in omvang. Daarom zijn er ook thema's die in ons verstaan van de Schrift wezenlijk zijn, maar in de Londense Baptisten Geloofsbelijdenis niet terugkomen. Wij denken bijvoorbeeld aan onze verwachting van de bekering van het Joodse volk en de komst van Christus' Koninkrijk.

Het belijden van Christus' gemeente moet zich ontwikkelen naarmate de tijd zich ontwikkelt. Nieuwe ontwikkelingen in de wereld, zoals de moderne media, de politieke ontwikkelingen en de maatschappelijke ontwikkelingen rondom huwelijk en gezin, vragen om een Bijbels antwoord. Daarom heeft de Bethábara Gemeente, naast de Londense Baptisten Geloofsbelijdenis als belijdenisgeschrift, ook nog een 'Bijbels Fundament voor het Gemeenteleven'. Daarin zijn de Bijbelse beginselen over de leiding van de gemeente, het gezinsleven en de tijd waarin wij leven verwoord. Dit Bijbels Fundament wordt aangepast wanneer de tijd of de praktijk in de gemeente dat vereisen. De Londense Baptisten Geloofsbelijdenis laten we als een historisch document echter intact en blijft door de eeuwen heen een getrouwe weergave van het Woord dat ons dierbaar is.

We zijn dankbaar dat we ons met het aanvaarden van de Londense Baptisten Geloofsbelijdenis mogen aansluiten bij een eeuwenlange traditie van gereformeerde baptistengemeenten wereldwijd.

De achtergrond van de Londense Baptisten Belijdenis

Zoals wij ons verhouden tot de Drie Formulieren van Enigheid, zo stonden de Engelse baptisten rond 1650 tegenover de Westminster Confession of Faith. Meer dan 120 predikanten uit Engeland, Wales en Schotland hadden

hier jaren aan gewerkt, in opdracht van het Britse Parlement. Met de geestelijke ligging van deze puriteinen, zoals bijvoorbeeld Thomas Goodwin en Samuel Rutherford, wisten de baptisten zich hartelijk verbonden. Maar de Westminster Confession was presbyteriaans van karakter en leerde de zuigelingendoop. Ook werd de overheid een plaats toegekend in de regering van de kerk van Christus, die haar niet toekwam. Daarom was er behoefte aan een belijdenisgeschrift met een even rijke geestelijke inhoud, maar geschikt voor de gemeenten van baptisten.

Met het herstel van de monarchie onder Charles II in 1660, brak een periode van vervolging aan voor de baptisten, die weigerden om het Anglicaanse gebedenboek te gebruiken. In deze tijd van nood, in 1677, kwamen predikanten en ouderlingen van baptistengemeenten, waaronder Nehemiah Coxe, William Collins en Benjamin Keach, bijeen om de Westminster Confession te herzien naar hun Bijbelse opvattingen. Vanwege de vervolging kon het document nog niet openbaar gepubliceerd worden, maar werd het gebruikt om de gemeenten van de Particular Baptists te stichten in het geloof en samen te binden in eenheid van belijden.

In 1689 nam het Britse Parlement de Toleration Act aan, waarmee de baptisten godsdienstvrijheid kregen. Toen kon de London Baptist Confession (of Faith) gepubliceerd en aangenomen worden als belijdenisgeschrift van alle gereformeerde baptisten in Engeland, Schotland en Wales. Na de kolonisatie van Amerika ontstonden ook daar vele baptistengemeenten die de London Baptist Confession (of Faith) aannamen. Vanuit de geestelijke opwekkingen in de achttiende eeuw ontstond de zendingsbeweging en werd wereldwijd het Evangelie verkondigd en werden gemeenten van baptisten gesticht. Zo is de Londense

Baptisten Geloofsbelijdenis een belijdenisgeschrift geworden dat ons verbindt met gereformeerde baptisten wereldwijd en door de eeuwen heen.

De Heere heeft ons dit kostbare belijdenisgeschrift geschonken, niet om het te bewaren als een museumstuk uit een ver verleden, maar om erbij te waken in een levende hoop.

Waken bij de fakkel van de belijdenis

Levend aan het einde van de nacht, roept de Heere ons op om te waken. Als de Bruidegom vertoeft en de nacht donkerder en killer wordt, wordt het waken urgenter. Allereerst heeft elke gelovige te waken over het eigen hart. Daarin liggen de grootste gevaren voor vervlakking en verval. Brandt in ons hart het levend geloof en de liefde tot Christus?

Ook roept de Heere ons om te waken bij het Woord, te waken over elkaar en te waken over de leer. Dat waken is niet alleen een bewaken van de waarheid, maar ook een waken in de zin van wakker blijven. Waken in een levende hoop op de onwankelbare beloften Gods. Waken om de Bruidegom uit de hemelen te verwachten.

Om te waken over de leer en over elkaar, krijgen we in de Londense Baptisten Geloofsbelijdenis hulp uit de generaties vóór ons. Zij dragen ons een fakkel over, waarin het vuur van de waarheid Gods brandt. Zij gingen ons voor in een levende hoop. Zij hadden een brandende ijver voor het Evangelie en voor een gemeentelven tot eer van Christus. Zij bleven staande in tijden van vervolging en beproeving. Zij werden door de brandende liefde van Christus gedreven

om door zending het Evangelie te brengen aan verloren zielen. Uit hun hand, ja uit Gods hand, ontvangen wij deze fakkel, om zelf te waken in de nacht.

Dit belijdenisgeschrift is dus geen zaak van dorre dogmatiek, maar van levend geloof. Het belijden van de waarheid is nodig, want als het Evangelie verdraaid wordt, wordt Christus' bruid van de levende hoop ontroefd. Om die levende hoop ging het de opstellers van deze belijdenis. Om het zuivere Evangelie, waar de vermoeide ziel op rusten kan. Om de onwankelbare zekerheid van een goddeloze, die volkomen hoopt op de genade Gods in Christus Jezus. Om een gemeentelieven tot eer van Hem Die ons heeft liefgehad.

De 'fakkel' van de Londense Baptisten Geloofsbelijdenis stelt ons voor de vraag of hetzelfde geloof in ons hart ontstoken is voor het Evangelie van de rechtvaardiging van de goddeloze. Het stelt ons voor de vraag of in ons dezelfde liefde brandt om het Woord zuiver te bewaren, wát het ons ook zou mogen kosten. Het stelt ons voor de vraag of dezelfde levende hoop brandt in ons hart, om bij dit Evangelie te leven, daarvan te getuigen, daarvoor te lijden en daarbij te sterven. Voor degenen in wiens hart geloof, hoop en liefde niet brandende zijn, is er hoop bij de levende God, Wiens heerlijkheid schittert in deze belijdenis. Hij ontsteekt het licht in de duisternis, Hij geeft vergeving en vernieuwende genade. Op Hem wil dit belijdenisgeschrift u wijzen.

Op ons, die deze fakkel in handen krijgen, rust ook de verantwoordelijkheid om het vuur te verbreiden naar anderen en de fakkel over te dragen aan onze kinderen. Met hen zullen we eenmaal staan voor de troon van het Lam. Hoe zullen wij en zij daar zonder verschrikken kunnen verschijnen, als wij het vuur van de Bijbelse waarheid

hebben laten doven? Hoe zullen zij door deze wereldnacht heen kunnen komen, als het licht niet meer brandt om hen in al de waarheid te leiden?

Wij willen de Londense Baptisten Geloofsbelijdenis dan ook aanbevelen voor het onderwijs in de gemeente, op de school en in de gezinnen. De fakkel moet lichten, onder vurig gebed of de Heilige Geest het vuur van de liefde Gods zou willen ontsteken in hun harten.

Het is ons gebed of deze fakkel eraan mag bijdragen dat het vuur van het ware geloof mag blijven branden in uw hart en in de gemeente, en eveneens ontstoken zou mogen worden in vele harten. Ja, dat het vuur zou mogen blijven branden in de nacht..., totdat Christus komt en het geloven overgaat in aanschouwen, het belijden overgaat in bejubelen en het bidden overgaat in aanbidden.

De Broederraad van de Bethábara Gemeente, oktober 2022

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	6
1. De Heilige Schrift.....	16
2. God en de heilige Drie-eenheid.....	21
3. Gods eeuwig besluit.....	24
4. De schepping.....	27
5. De Goddelijke voorzienigheid.....	29
6. De val van de mens, de zonde en de straf daarover.....	33
7. Gods verbond.....	35
8. Christus, de Middelaar.....	37
9. De vrije wil.....	43
10. De krachtdadige roeping.....	45
11. De rechtvaardiging.....	47
12. De aanneming tot kinderen.....	50
13. De heiliging.....	51
14. Het zaligmakend geloof.....	53
15. Bekering ten leven en tot zaligheid.....	55
16. De goede werken.....	57
17. De volharding der heiligen.....	60
18. De verzekering van genade en zaligheid.....	62

19. De Wet des Heeren.....	65
20. Het Evangelie en de reikwijdte van de genade.....	69
21. De christelijke vrijheid en de vrijheid van het geweten	71
22. Aanbidding en de sabbatdag.....	73
23. De lofzang.....	77
24. Wettige eden en geloften.....	78
25. De burgerlijke overheid	80
26. Het huwelijk.....	82
27. De kerk.....	84
28. De gemeenschap der heiligen.....	87
29. De Doop en des Heeren Avondmaal.....	89
30. De Doop	90
31. Des Heeren Avondmaal.....	91
32. De staat van een mens na de dood en de opstanding der doden.....	94
33. Van het laatste oordeel.....	96

1. De Heilige Schrift

1. De Heilige Schrift is de enige voldoende, zekere en onfeilbare regel van alle zaligmakende kennis, geloof en gehoorzaamheid. Hoewel het licht van de natuur en de werken van schepping en voorzienigheid in zoverre de goedheid, wijsheid en macht van God openbaren, dat er geen verontschuldiging in de mens overblijft^a, zijn die toch niet voldoende om die kennis van God en Zijn wil te verschaffen, die nodig is tot zaligheid^b. Daarom heeft het God behaagd op verschillende tijden en verscheidene wijzen Zichzelf te openbaren, en dat voor Zijn Kerk als Zijn wil bekend te maken^c. Vervolgens heeft Hij die geheel op schrift laten stellen, om de waarheid beter te bewaren en te verbreiden. En om de Kerk des te zekerder vastigheid en troost te verschaffen tegen de verdorvenheid van het vlees en de boosaardigheid van de satan en de wereld^d. Dit maakt de Heilige Schrift uitermate noodzakelijke, aangezien de vorige wijzen waarop God Zijn wil geopenbaard heeft nu opgehouden zijn^f.

a Rom. 2:14, 15; Rom. 1:19, 20; Ps. 19:2, 4; Rom. 1:32

b 1 Kor. 1:21; 1 Kor. 2:13, 14;

c Hebr. 1:1

d Spr. 22:19-21; Luk. 1: 3, 4; Rom. 15:4; Matth. 4:4, 7, 10; Jes. 8:19, 20

e 2 Tim. 3:15; 2 Petr. 1:19

f Hebr. 1:1, 2

2. Onder de naam van Heilige Schrift of het geschreven Woord van God worden nu begrepen al de Boeken van het Oude en Nieuwe Testament, en dat zijn de volgende;

Van het **Oude Testament:**

Genesis, Éxodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium, Jozua, Richteren, Ruth, 1 Samuël, 2 Samuël, 1 Koningen, 2 Koningen, 1 Kronieken, 2 Kronieken, Ezra, Nehémia, Esther, Job, Psalmen, Spreuken, Prediker, Hooglied, Jesaja, Jeremía, Klaagliederen, Ezechiël, Daniël, Hoséa, Joël, Amos, Obadja, Jona, Micha, Nahum, Hábakuk, Zefánja, Haggai, Zacharía, Maleáchi.

Van het Nieuwe Testament:

Matthéüs, Markus, Lukas, Johannes, Handelingen der apostelen, Romeinen, 1 Korinthe, 2 Korinthe, Galaten, Éfeze, Filippenzen, Kolossenzen, 1 Thessalonicenzen, 2 Thessalonicenzen, 1 Timótheüs, 2 Timótheüs, Titus, Filémon, Hebreëen, Jakobus, 1 Petrus, 2 Petrus, 1 Johannes, 2 Johannes, 3 Johannes, Judas, Openbaring.

Al deze Boeken zijn door Goddelijke inspiratie ons gegeven, om als de regel van geloof en leven te fungeren^g.

g Luk. 16:29, 31; Ef. 2:20; Openb. 22:18, 19; 2 Tim. 3:16

3. De boeken die men gewoonlijk apocriefen noemt, en niet door God zijn geïnspireerd, vormen geen deel van de canon van de Heilige Schrift. Ze zijn daarom niet gezaghebbend in Gods Kerk, en moeten ook niet anders geacht of gebruikt worden dan andere menselijke geschriften^h.

h Luk. 24:27, 44; Rom. 3:2; 2 Petr. 1:21

4. Het gezag van de Heilige Schrift, waarop men haar moet geloven, is niet afhankelijk van het getuigenis van enig mens of van een kerk, maar geheel van God, Die de Waarheid Zelf, en de Auteur ervan is. Daarom behoort men haar aan te nemen, omdat zij het Woord van God isⁱ.

5. We kunnen wél door het getuigenis van de Kerk van God opgewekt en bewogen worden tot een hoge, eerbiedige achting voor de Heilige Schrift^k, het hemels karakter van de inhoud, de krachtige werking van de leer, de verheven stijl, de overeenstemming van alle delen, de strekking van het geheel (nl. om God van alles de eer toe te brengen), de volkomen openbaring die zij geeft van de enige weg van de zaligheid van de mens, de vele andere onvergelykelijke voortreffelijkheden en de algehele volmaaktheid daarvan. Dit zijn allemaal bewijsgronden waarmee de Schrift zelf overvloedig blijk geeft dat zij het Woord van God is. Maar niettegenstaande dit alles, komt toch onze volle overtuiging en verzekering van de onfeilbare waarheid en haar Goddelijk gezag door het inwendig werk van de Heilige Geest, Die door en met het Woord getuigenis daarvan geeft in het hart^l.

k 1 Tim. 3:15

l 1 Joh. 2:20, 27; Joh. 16:13, 14; 1 Kor. 2:10-12; Jes. 59:21

6. De gehele raad van God betreffende alles wat nodig is tot Zijn eigen heerlijkheid, tot des mensen zaligheid, geloof en leven is uitdrukkelijk of noodzakelijkerwijs in de Heilige Schrift opgetekend. Daaraan moet in geen enkele tijd ook maar iets toegevoegd worden, hetzij door nieuwe openbaringen van de Geest of tradities van mensen^m. Niettemin erkennen wij dat de inwendige verlichting van Gods Geest noodzakelijk is om de zaken die in het Woord geopenbaard zijn op zaligmakende wijze te verstaanⁿ. En dat er sommige aangelegenheden zijn ten aanzien van de dienst des Heeren en de regering van de kerk algemeen gebruikelijk in menselijke handelingen en

gemeenschappen, die door het licht van de natuur en naar christelijk inzicht verordend moeten worden, overeenkomstig de algemene regels van het Woord, die men altijd in acht moet nemen^o.

m 2 Tim. 3:15-17; Gal 1:8, 9; 2 Thess. 2:2

n Joh. 6:45; 1 Kor. 2:9-12

o 1 Kor. 11:13, 14; 1 Kor. 14:26, 40

7. Niet alles in de Heilige Schrift is op zich even eenvoudig of even helder voor allen^p. Echter, de zaken die noodzakelijk gekend, geloofd en nageleefd moeten worden tot zaligheid, worden zo duidelijk voorgesteld en opengelegd in een of andere Schriftplaats, dat niet alleen de geleerden, maar ook de ongeleerden, door een behoorlijk gebruik van de gewone middelen een genoegzaam begrip ervan kunnen krijgen^q.

p 2 Petr. 3:16

q Psalm 119:105, 130

8. Het Oude Testament in het Hebreeuws (dat vanouds de moedertaal van het volk van God was), en het Nieuwe Testament in het Grieks (dat in de tijd van de beschrijving het meest algemeen bekend was onder de volken) zijn onmiddellijk door God geïnspireerd. En door Zijn bijzondere zorg en voorzienigheid zijn ze de eeuwen door zuiver bewaard. Derhalve zijn ze authentiek^r, zodat de kerk in alle geschillen van de godsdienst zich daarop uiteindelijk moet beroepen^s. Maar omdat deze oorspronkelijke talen niet bekend zijn bij al de kinderen van God, terwijl zij toch recht hebben op de Schriften en er ook belang bij hebben, en die bevolen worden deze in de vreze Gods te lezen en te onderzoeken^t, moeten ze vertaald worden in de gewone taal van iedere natie waar ze terechtkomen^u. Opdat het Woord van God rijkelijk in hen allen wone, en zij Hem zo op een

betamelijke wijze kunnen dienen^w, en zij door lijdzaamheid en vertroosting der Schriften hoop zouden hebben^x.

r Matth. 5:18

s Jes. 8:20; Hand. 15:15; Joh. 5:39-46

t Joh. 5:39

u 1 Kor. 14:6, 9, 11, 12, 24, 27, 28

w Kol. 3:16

x Rom. 15:4

9. De onfeilbare norm voor de uitleg van de Schrift is de Schrift zelf. En als er daarom een vraag rijst over de juiste en volledige betekenis van een Schriftplaats (die niet veel betekenissen, maar één betekenis heeft), moet men die zoeken en te weten komen door middel van andere plaatsen die een duidelijker taal spreken^y.

y 2 Petr. 1:20, 21; Hand. 15:15, 16

10. De hoogste Rechter, door Wie alle geschillen van de godsdienst moeten beslecht worden, en door Wie alle besluiten van concilies, meningen van oude schrijvers, leerstellingen van mensen en bijzondere geesten onderzocht dienen te worden, en in Wiens oordeel wij te berusten hebben, kan niemand anders zijn dan de Heilige Geest, sprekend door de Schrift^z. Daarin mag ons geloof uiteindelijk besloten zijn.

z Matth. 22:29, 31; Ef. 2:20; Hand. 28:25

2. God en de heilige Drie-eenheid

1. De Heere onze God is de enige^a, levende en waarachtige^b God. Hij bestaat in en door Zichzelf, en is oneindig in wezen en volmaaktheden^c; alleen Hij kan Zichzelf helemaal begrijpen. Hij is een allerzuiverste Geest^d, onzichtbaar^e, en Hij heeft geen leden^f of hartstochten^g; ‘Die alleen onsterfelijkheid heeft en een ontoegankelijk licht bewoont.’ Hij is onveranderlijk^h, onmetelijkⁱ, eeuwig^k, onbevattelijk^l, almachtig^m, in alle opzichten oneindigⁿ, volkomen heilig, volkomen wijs^o, volkomen vrij^p en volkomen soeverein^q. Die alle dingen werkt naar de raad van Zijn eigen onveranderlijke en volkomen rechtvaardige wil^r, tot Zijn eigen verheerlijking^s. Hij is volkomen liefhebbend^t, genadig, barmhartig, lankmoedig, overvloedig in goedheid en waarheid, vergevend de ongerechtigheid, overtreding en zonde^u. Hij is de Beloner van hen die Hem naarstig zoeken^w en tegelijkertijd volkomen rechtvaardig en vreselijk in Zijn oordelen^x, hatend alle zonde^y, en Die de schuldige geenszins onschuldig houdt^z.

a Deut. 6:4; 1 Kor. 8:4, 6

b 1 Thess. 1:9; Jer. 10:10

c Job 11:7-9; Job 26:14

d Joh. 4:24

e 1 Tim. 1:17

f Deut. 4:15, 16; Joh. 4:24; Luk. 24:3

g Hand. 14:11, 15

h Jak. 1:17; Mal. 3:6

i 1 Kon. 8:27; Jer. 23:23, 24

k Ps. 90:2; 1 Tim. 1:17

l Ps. 145:3

m Gen. 17:1; Openb. 4:8

n Rom. 16:27

o Jes. 6:3; Rom. 4:8 (zie ook m)

p Ps. 115:3

q Ex. 3:14

r Ef. 1:11

s Spr. 16:4; Rom. 11:36

t 1 Joh. 4:8, 16

u Ex. 34:6, 7

w Hebr. 11:6

x Neh. 9:32, 33

y Ps. 5:6, 7

z Nah. 1:2, 3; Ex. 34: 7

2. God heeft alle leven^a, heerlijkheid^b, goedheid^c, zaligheid^d in en van Zichzelf, en is alleen in en voor Zichzelf algenoegzaam, en heeft geen enkel schepsel dat Hij gemaakt heeft nodig^e. Hij ontleent van hen ook geen enkele heerlijkheid^f, maar openbaart slechts Zijn eigen heerlijkheid in, door, tot en over hen. Hij is de enige Fontein van al het bestaande. Uit Hem, door Hem en tot Hem zijn alle dingen^g. Hij heeft ook de meest soevereine heerschappij over alle schepselen, om door hen, voor hen en met hen te doen wat Hem behaagt^h. Voor Zijn ogen zijn alle dingen naakt en geopendⁱ. Zijn kennis is oneindig, onfeilbaar, en onafhankelijk van elk schepsel^j, zodat niets voor Hem contingent (gebeurlijk) of onzeker is. Hij is volmaakt heilig in al Zijn voornemens, in al Zijn werken en in al Zijn bevelen^l. Hem komt van engelen, mensen en alle andere schepselen die aanbidding, verering en gehoorzaamheid toe die het Hem behaagt van hen te eisen^m.

a Joh. 5:26

b Hand. 7:2

c Ps. 119:68

d 1 Tim. 6:15; Rom. 9:5

e Hand. 17:24, 25

f Job 22:2, 3

g Rom. 11:36

h Openb. 4:11; 1 Tim. 6:15 (zie d); Dan. 4:25, 35

i Hebr. 4:13

j Rom. 11:33, 34; Ps.147:5

k Hand. 15:18; Ezech. 11:5

l Ps. 145:17; Rom. 7:12

m Openb. 5:12, 13, 14

3. In dit Goddelijke en oneindige Wezen zijn drie Personen: de Vader, de Zoon (of het Woord) en de Heilige Geestⁿ. Zij zijn één in wezen, macht en eeuwigheid. Ieder van Hen is volledig God, en toch is Hun Goddelijkheid één en ongedeeld. De Vader is van Zichzelf, niet voortgebracht of uitgegaan. De Zoon is van eeuwigheid door de Vader gegenereerd^o. De Heilige Geest is uitgegaan van de Vader en de Zoon^p; geheel oneindig, zonder begin. Deze Drie zijn allen oneindig, zonder begin, daarom één God Die niet gedeeld kan worden in natuur of wezen. Zij worden wel onderscheiden in de Godheid door de verschillende eigenschappen met betrekking tot Hun persoonlijke relaties. Deze leer van de Drie-eenheid is de grondslag voor al onze gemeenschap met God en voor onze troostrijke afhankelijkheid van Hem.

n 1 Joh. 5:7; Matth. 3:16, 17; Matth. 28:19; 2 Kor. 13:14

o Joh. 1:14, 18

p Joh. 15:26; Gal. 4:6

3. Gods eeuwig besluit

1. God heeft van alle eeuwigheid naar de volkomen wijze en heilige raad van Zijn eigen wil, vrij en onveranderlijk bepaald wat er allemaal zal gebeuren^a. Toch is God daardoor niet de Auteur van de zonde^b, en Hij heeft er in geen enkel opzicht gemeenschap of deel aan. Ook wordt de wil van het schepsel hierdoor geen geweld aangedaan, net zomin als het in vrijheid werkzaam zijn van tweede oorzaken wordt weggenomen maar juist bevestigd^c. Hierin blijkt Zijn wijsheid, om alles te beschikken, en macht en getrouwheid, om Zijn besluit te volbrengen.

a Ef. 1:11; Rom. 11:33; Hebr. 6:17; Rom. 9:15, 18

b Jak. 1:13, 17; 1 Joh. 1:5

c Hand. 2:23; Matth. 17:12; Hand. 4:27, 28; Joh. 19:11; Spr. 16:33

2. Hoewel God weet wat er in alle mogelijke omstandigheden zal of kan gebeuren^d, heeft Hij toch niet iets besloten omdat Hij het als toekomstig voorzien heeft, of als iets dat onder dergelijke omstandigheden zou geschieden^e.

d Hand. 15:18; 1 Sam. 23:11, 12; Matth. 11: 21, 23

e Rom. 9:11, 13, 16, 18

3. Door dit besluit van God zijn, ter vertoning van Zijn heerlijkheid, sommige mensen en engelen voorverordineerd^f of uitverkoren tot het eeuwige leven, door Jezus Christus, tot verheerlijking van Zijn heerlijke genade, en anderen in hun zonden overgelaten tot hun rechtvaardige veroordeling, tot verheerlijking van Zijn heerlijke gerechtigheid^g.

f 1 Tim. 5:21; Matth. 25:41

g Rom. 9:22, 23; Ef. 1:5, 6; Spr. 16:4

4. Deze engelen en mensen, die aldus voorverordineerd en voorbeschikt zijn, zijn elk bijzonder en onveranderlijk voorbestemd. En hun getal is zo zeker en vast, dat het niet vermeerderd of verminderd kan worden^h.

h 2 Tim. 2:19; Joh. 13:18

5. Degenen van het menselijk geslacht die verordineerd zijn ten leven, heeft God vóór de grondlegging van de wereld, volgens Zijn eeuwig en onveranderlijk besluit en de verborgen raad en het welbehagen van Zijn wil, verkoren in Christus, tot eeuwige heerlijkheidⁱ. Enkel uit vrije genade en liefde, zonder enig voorgezien geloof of goede werken, of volharding in iemand van hen, of dat iets anders in het schepsel als voorwaarden of oorzaken Hem daartoe bewoog^k. En dat alles tot prijs van Zijn heerlijke genade^l.

i Ef. 1:4, 9, 11; Rom. 8:30; 2 Tim. 1:9; 1 Thess. 5:9

k Rom. 9:11, 13, 16 (zie ook e)

l Ef. 1:6, 12

6. Zoals God de uitverkorenen tot de heerlijkheid heeft voorbestemd, heeft Hij ook, naar het eeuwige en algeheel vrije besluit van Zijn wil, alle middelen daartoe verordineerd^m. Daarom worden de verkorenen, die gevallen zijn in Adam, verlost door Christusⁿ. Zij worden krachtdadig geroepen tot het geloof in Christus door Zijn Geest, Die op de bestemde tijd in hen werkt. Gerechtvaardigd, aangenomen, geheiligd^o en in Zijn kracht bewaard door het geloof tot de zaligheid^p.

Er worden geen anderen door Christus verlost, krachtadig geroepen, gerechtvaardigd, aangenomen, geheiligd en gezaligd dan alleen de uitverkorenen^a.

m 1 Petr. 1:2; Ef. 1:4, 5; Ef. 2:10; 2 Thess. 2:13

n 1 Thess. 5:9, 10; Tit. 2:14

o Rom. 8:30; Ef. 1:5; 2 Thess. 2:13

p 1 Petr. 1:5

q Joh. 17; 9; Rom. 8:28; Joh. 6:64, 65; Joh. 10:26; Joh. 8:47; 1 Joh. 2:19

7. Het heeft God behaagd de rest van het menselijk geslacht, naar de ondoorgrondelijke raad van Zijn wil, waardoor Hij, naardat het Hem belijft, genade verleent of onthoudt, ter verheerlijking van Zijn soevereine macht over Zijn schepselen, voorbij te gaan, en hen tot oneer en toorn te stellen vanwege hun zonde, tot prijs van Zijn heerlijke rechtvaardigheid^r.

r Matth. 11:25, 26; Rom. 9:17, 18, 21, 22; 2 Tim. 2: 19, 20; Judas:4; 1Petr. 2:8

8. De leer van deze zeer verborgen predestinatie moet met bijzondere voorzichtigheid en zorgvuldigheid behandeld worden^s. Opdat men, als men acht geeft op de wil van God, geopenbaard in Zijn Woord, en zich daaraan met gehoorzaamheid onderwerpt, uit de zekerheid van zijn krachtadige roeping verzekerd moge zijn van zijn eeuwige verkiezing^t. Op die wijze zal deze leer stof verschaffen tot lofprijzing en aanbidding van en verwondering in God^u. En van ootmoed, ijver en overvloedige vertroosting voor allen die het Evangelie oprecht gehoorzamen^w.

s Rom. 9:20; Rom. 11:33; Deut. 29:29

t 2 Petr. 1:10

u Ef. 1:6; Rom. 11:33 (zie ook s)

w Rom. 11:5, 6, 20; 2 Petr. 1:10 (zie ook t); Rom. 8:33; Luk. 10:20

4. De schepping

1. Het heeft God, de Vader, de Zoon en de Heilige Geest^a behaagd om de heerlijkheid van Zijn eeuwige kracht, wijsheid en goedheid^b te openbaren, in den beginne de wereld en al wat daarin is, hetzij het zichtbare of het onzichtbare, te scheppen of uit niets te formeren, in een tijdsbestek van zes dagen, en dat alles zeer goed^c.

a Hebr. 1:2; Joh. 1:2,3; Gen. 1:2; Job 26:13; Job 33:4

b Rom. 1:20; Jer. 10:12; Ps. 104:24; Ps. 33:5, 6

c Gen. 1, het hele hoofdstuk; Hebr. 11:3; Kol. 1:16; Hand. 17:24

2. Nadat God alle andere schepselen geschapen had, schiep Hij de mens, man en vrouw^d, met een redelijke en onsterfelijke ziel^e. Hij heeft hen zo geschapen dat ze in staat waren te leven zoals Hij bedoeld heeft. Hij heeft hen naar Zijn eigen beeld geschapen^f, in kennis, gerechtigheid en ware heiligheid. En heeft de wet Gods in hun hart geschreven^g met het vermogen om die te onderhouden^h, en toch ook met de mogelijkheid die te overtreden, aangezien zij aan de vrijheid van hun eigen wil waren overgelaten, die voor verandering vatbaar wasⁱ.

3. Behalve deze wet, die in hun hart geschreven was, ontvingen zij ook een gebod niet te eten van de boom der kennis des goeds en des kwaads^k. Zolang zij dit gebod onderhielden, waren zij gelukkig in hun gemeenschap met God, en hadden heerschappij over de schepselen^l.

d Gen. 1:27

e Gen. 2:7; Pred. 12:7; Luk. 23:43; Matth. 10:28;

f Gen. 1:26; Kol. 3:10; Ef. 4:24

g Rom. 2:14, 15

h Pred. 7:29

i Gen. 3:6; Pred. 7:29

k Gen. 2:17; Gen. 3:8-11, 23

l Gen. 1:26, 28

5. De Goddelijke voorzienigheid

1. God, de grote Schepper van alle dingen, onderhoudt^a, leidt, bestuurt en regeert in Zijn oneindige macht en wijsheid, alle schepselen, handelingen en dingen^b, vanaf de grootste tot zelfs de kleinste^c, door Zijn volkomen heilige en wijze voorzienigheid^d, tot het doel waarvoor zij zijn geschapen, naar Zijn onfeilbare voorkennis^e en de vrije, onveranderlijke raad van Zijn eigen wil^f, tot prijs der heerlijkheid van Zijn wijsheid, macht, rechtvaardigheid, oneindige goedheid en barmhartigheid^g.

a Hebr. 1:3

b Dan. 4:34, 35; Ps. 135:6; Hand. 17:25, 26, 28; Job 38-41

c Matth. 10:29-31

d Spr. 15:3; Ps. 104:24; Ps. 145:17;

e Hand.15:18; Ps. 94:8, 9, 10, 11;

f Ef. 1:11; Ps. 33:10, 11

g Jes. 63:14; Ef. 3:10; Rom 9:17; Gen. 45:7; Ps. 145:7

2. Hoewel alle dingen, met betrekking tot de voorkennis en het besluit Gods, als de eerste oorzaak onveranderlijk en onfeilbaar gebeuren^h, geschiedt er dus niets bij toeval of buiten Gods voorzienigheid. Hij beschikt het door diezelfde voorzienigheid zo, dat ze geschieden overeenkomstig de natuur van de tweede oorzaken, hetzij als noodzakelijk gevolg, of spontaan, of (voor ons) toevalligⁱ.

h Hand. 2:23

i Gen 8:22; Jer. 13:35; Ex. 21:13; Deut. 19:5; 1 Kon. 22:28, 34; Jes. 10:6, 7

3. De Heere maakt in Zijn voorzienigheid gewoonlijk gebruik van middelen^k.

Toch is Hij vrij om te werken zonder^l, boven^m en tegen de middelenⁿ, naar Zijn welbehagen.

k Hand. 27:31, 44; Jes. 55:10, 11; Hos. 2:21, 22

l Hos. 1:7; Matth. 4:4; Job 34:10

m Rom. 4:19-21

n 2 Kon. 6:6; Dan. 3:27

4. De almachtige kracht, onnaspeurlijke wijsheid en oneindige goedheid Gods komen in Zijn voorzienigheid zover tot openbaring dat Zijn bepaalde raad zich zelfs uitstrekt tot de eerste zondeval en alle andere zonden, beide van engelen en mensen^o. En dat niet door die alleen maar toe te laten^p, maar zodanig dat zij er een volkomen en wijze en machtige noodzakelijkheid mee gepaard doet gaan. Of anderzijds een ordening en besturing in menigvuldige beschikkingen, tot Zijn eigen heilige doeleinden^q. Maar toch zodanig dat de zondigheid van hun daden alleen voortkomt uit het schepsel en niet uit God, Die als de volmaakt Heilige en Rechtvaardige, niet de Auteur van de zonde is of kan zijn, noch deze kan goedkeuren^r.

o Rom. 11:32-34; 2 Sam. 24:1; 1 Kron. 21:1; 1 Kon. 22:22, 23; 1 Kron. 10:4, 13, 14; 2 Sam. 16:10; Hand. 2:23; Hand. 4:27, 28

p Hand. 16:16

q Gen. 50:20; Jes. 10:6, 7

r Jak. 1: 13, 14, 17; 1 Joh. 2:16; Ps. 50:21

5. De alwijze, rechtvaardige en genadige God geeft dikwijls Zijn eigen kinderen voor een tijd over aan veelvuldige verzoeken en de verdorvenheid van hun eigen hart, om hen te kastijden wegens hun vorige zonden, of hen te ontdekken aan de verborgen kracht van de verdorvenheid en de bedrieglijkheid van hun hart, opdat zij verootmoedigd worden^s. En om hen op te wekken tot een nauwere en

voortdurende afhankelijkheid in hun steunen op Hem alleen. En om hen waakzamer te doen zijn tegen alle toekomstige gelegenheden tot zonde, en om allerlei andere rechtvaardige en heilige doeleinden^t. Zo wordt alles wat Zijn uitverkorenen overkomt, door Hem bepaald, tot Zijn heerlijkheid en hun ten goede.

s 2 Kron. 32:25, 26, 31; 2 Sam. 24:1

t 2 Kor. 12:7-9; Ps. 73 geheel; Ps. 77:2, 11, 13, en de tussenliggende verzen; Mark. 14:66-72; Joh. 21:15-17

6. Wat betreft de zondige, goddeloze mensen die de Heere, als de rechtvaardige Rechter, vanwege hun vorige zonden verblindt en verhardt^v, Hij onthoudt hen niet alleen Zijn genade, waardoor hun verstand verlicht en hun hart bewerkt^w zou kunnen worden. Maar soms ontnemt hij hen ook hun gaven die zij hadden^x, en stelt hen bloot aan zulke zaken waarin hun verdorvenheid een aanleiding tot zonde vindt^y. En Hij geeft hen bovendien over aan hun eigen lusten, de verzoeking van de wereld en de macht van de satan^z. Waardoor het zover komt dat zij zich verharden, zelfs onder die middelen die God gebruikt om anderen week te maken^a.

v Rom. 1:24, 26, 28; Rom. 11:7, 8

w Deut. 29:4;

x Matth. 13:12; Matth. 29:25

y Deut. 2:30; 2 Kon. 8:12, 13;

z Ps. 81:12, 13; 2 Thess. 2:10-12

a Ex. 7:3, Ex. 8:15, 32; 2 Kor. 2:15, 16; Jes. 8:14; 1 Petr. 2: 7, 8; Jes. 6:9, 10; Hand. 28:26, 27

7. Gaat de voorzienigheid Gods in haar algemeenheid over alle schepselen, haar zorg gaat op een zeer bijzondere wijze over Zijn Kerk, en beschikt alle dingen voor haar ten goede^b.

b 1 Tim. 4:10; Amos 9:8, 9; Rom. 8:28; Jes. 43:3, 4, 5, 14

6. De val van de mens, de zonde en de straf daarover

1. Hoewel God de mens oprecht en volmaakt geschapen en hem een rechtvaardige wet gegeven had, die tot het leven zou hebben geleid als de mens deze gehouden had, maar tot de dood als hij deze zou overtreden, is de mens niet lang in deze eervolle staat gebleven. Satan gebruikte de listigheid van de slang om Eva te verleiden. Door haar verleide hij Adam, die zonder enige dwang, gewillig de wet en het gebod overtrad die hen bij de schepping gegeven was, door van de verboden vrucht te eten. Het heeft de Heere behaagd deze zonde, naar Zijn heilige en wijze raad toe te laten, aangezien het Zijn voornemen was dit tot Zijn eigen heerlijkheid te beschikken^a.

a Rom. 11:32

2. Door deze zonde zijn onze eerste ouders uit hun oorspronkelijke gerechtigheid en uit de gemeenschap met God gevallen^b, en wij met hen. Hierdoor is de dood over ons allen gekomen^c, zijn alle mensen dood in zonde en geheel verdorven in alle vermogens en delen van ziel en lichaam^d.

b Gen. 3:6, 7, 8; Pred. 7:29; Rom. 3:23

c Gen. 2:17; Ef. 2:1

d Tit. 1:15; Gen. 6:5; Jer. 17:9; Rom. 3:10-18

3. Aangezien zij, door Gods bepaling, de wortel van het hele mensdom waren, en stonden in de plaats van hun hele nageslacht, werd de schuld van deze zonde toegerekend^e aan en de verdorven natuur overgedragen op al hun nakomelingen, die door gewone voortplanting van hen

afstammen^f. Zij zijn nu ontvangen in zonde en van nature kinderen des toorns, dienstknechten der zonde, onderworpen aan de dood en alle andere ellende, geestelijke, tijdelijke en eeuwige, tenzij de Heere Jezus hen daarvan bevrijdt.

e Gen. 1:27, 28; Gen. 2:16, 17; Hand. 17:26; Rom. 5:12, 15-18; 1 Kor. 15:21, 22, 45, 49;

f Ps. 51:7; Gen. 5:3; Job 14:4, Job 15:14

4. Uit deze erfelijke verdorvenheid, waardoor wij geheel afkerig en onbekwaam zijn geworden, ons tegen alle goed hebben verzet^g en geheel geneigd geworden zijn tot alle kwaad^h, komen alle dadelijke overtredingen voortⁱ.

g Rom. 5:6; Rom. 8:7; Rom. 7:18; Kol. 1:21

h Gen. 6:5; Gen. 8:21; Rom. 3:10-12

i Jak. 1:14, 15; Ef. 2: 2, 3,; Matth. 15:19

5. De verdorvenheid van de natuur blijft in dit leven in degenen die wedergeboren zijn^j. En hoewel zij door Christus vergeven en gedood is, toch is zij zelf vanaf al de eerste bewegingen daarvan waarlijk echt zonde^k.

j 1 Joh. 1:8, 10; Rom. 7:14, 17, 18, 23; Jak. 3:2; Spr. 20:9; Pred. 7:20

k Rom. 7:5, 7, 8, 25; Gal. 5:17

7. Gods verbond

1. De afstand tussen God en het schepsel is zo groot dat, hoewel de redelijke schepselen aan Hem als hun Schepper gehoorzaamheid verschuldigd zijn, zij toch nooit van Hem de beloning van het leven hadden kunnen ontvangen, tenzij door een vrijwillige nederbuiging van Gods zijde. Het heeft Hem behaagd dit door middel van een verbond tot uitdrukking te brengen^a.

a Jes. 40:13-17; Job 9:32, 33; 1 Sam. 2:25; Ps. 113:5, 6; Ps. 100:2, 3; Job 22:2, 3; Job 35:7, 8; Luk. 17:10; Hand. 17:24, 25

2. Bovendien, nu de mens zichzelf, door zijn val in de zonde, onder de vloek van de wet heeft gebracht, heeft het de Heere behaagd het genadeverbond te sluiten^b. Daarin biedt Hij zondaren uit vrije genade het leven en de zaligheid aan door Jezus Christus, terwijl Hij van hen het geloof in Hem eist, opdat zij zalig mogen worden^c. Hij belooft aan allen, die verordineerd zijn tot het eeuwige leven, Zijn Heilige Geest om hen gewillig en bekwaam te maken om te geloven^d.

b Gen. 3:15; Jes. 42:6; Rom. 3:20, 21; Rom. 8:3; Gal. 3:21;

c Mark. 16:15; Rom. 10:6, 9; Gal. 3:11

d Ez. 36:26, 27; Joh. 6:44, 45

3. Dit verbond der genade is geopenbaard in het Evangelie, allereerst aan Adam in de belofte van verlossing door het zaad der vrouw^e. En daarna stap voor stap, totdat deze heilsopenbaring in het Nieuwe Testament voltooid was^f. Dit verbond is gegrond in de eeuwige verbondsovereenkomst^g tussen de Vader en de Zoon, om de uitverkorenen te verlossen. Alleen door de genade van dit verbond heeft iedere nakomeling van de gevallen Adam, die gered is, het

leven en de gezegende onsterfelijkheid verkregen^h. En dit, omdat de mens in zijn huidige staat geheel onbekwaam is om aanneming bij God te ontvangen op grond van de voorwaarden waaraan Adam moest voldoen in zijn staat van onschuld.

e Gen. 3:15

f Hebr. 1:1

g 2 Tim. 1:9; Tit. 1:2

h Rom. 4:1, 2, enz.; Ef. 2:8; Rom. 5:19-21

8. Christus, de Middelaar

1. In Zijn eeuwig voornemen heeft het God behaagd de Heere Jezus, Zijn eniggeboren Zoon, te verkiezen en te verordineren, naar het verbond dat tussen Hen beiden gemaakt is, om Middelaar te zijn tussen God en mens^a; als Profeet^b, Priester^c en Koning^d; als Hoofd en Zaligmaker van Zijn Kerk^e; als Erfgenaam van alle dingen^f; en als Rechter van de wereld^g. Aan Hem heeft God van alle eeuwigheid een volk gegeven dat Zijn zaad zou zijn^h, om door Hem in de tijd verlost te worden: geroepen, gerechtvaardigd, geheilgd en verheerlijktⁱ.

a Jes. 42:1; 1 Petr. 1:19, 20; Joh. 3:16; 1 Tim. 2:5

b Hand. 3:22

c Hebr. 5:5, 6

d Psalm 2:6; Luk. 1:33

e Ef. 5:23

f Hebr. 1:2

g Hand. 17:31

h Joh. 17:6; Ps. 22:31; Jes. 53:10

i 1 Tim. 2:6; Jes. 55:4, 5; 1 Kor. 1:30

2. De Zoon van God, de tweede Persoon in de heilige Drie-eenheid, eenswezens met de Vader en gelijk aan Hem, het Afschijnsel van des Vaders heerlijkheid, Die de wereld geschapen heeft, en alle dingen die Hij gemaakt heeft in standhoudt en regeert, heeft, toen de volheid des tijds gekomen is, de menselijke natuur aangenomen^k, met al haar wezenlijke eigenschappen en gewone zwakheden, maar zonder zonde^l. Hij is ontvangen door de Heilige Geest in de baarmoeder van de maagd Maria^m. De Heilige Geest kwam over haar en de kracht des Allerhoogsten overschaduwde haar. Hij is geworden uit een vrouw, uit de stam van Juda,

uit het zaad van Abraham en David, naar de Schriften. Zodat twee volledige, volmaakte en onderscheiden naturen, de Godheid en de mensheid, onafscheidelijk verbonden werden in één Persoon, zonder verandering, samensmelting of vermengingⁿ. Deze Persoon is waarachtig God en waarachtig Mens, en toch één Christus, de enige Middelaar tussen God en mens^o.

k Joh. 1:1, 14; 1 Joh. 5:20; Fil. 2:6; Gal. 4:4

l Hebr. 2:14, 16, 17; Hebr. 4:15

m Luk. 1:27, 31, 35; Gal. 4:4 (zie ook k)

n Luk. 1:35; Kol. 2:9; Rom. 9:5; 1 Petr. 3:18; 1 Tim. 3:16

o Rom. 1:3, 4; 1 Tim. 2:5

3. De Heere Jezus werd in Zijn menselijke natuur, die aldus verenigd was met de Goddelijke, in de persoon van de Zoon, geheiligd en gezalfd met de Heilige Geest, zonder mate^p, bezittend al de schatten van wijsheid en kennis^q. Het behaagde de Vader dat in Hem al de volheid wonen zou^r, teneinde Hij, daar Hij heilig, onnozel, onbesmet en vol van genade en waarheid was^s, volkomen bekwaam zou zijn om het ambt van Middelaar en Borg uit te oefenen^t. Dit ambt heeft Hij niet Zelf aangenomen, maar Hij werd daartoe door Zijn Vader aangesteld^u, Die Hem alle oordeel en macht in Zijn hand gesteld heeft, en Hem bevel gegeven heeft die uit te oefenen^x.

p Ps. 45:8; Joh. 3:34

q Kol. 2:3

r Kol. 1:19

s Hebr. 7:26; Joh. 1:14

t Hand. 10:38; Hebr. 12:24; Hebr. 7:22

u Hebr. 5:4, 5

x Joh. 5:22, 27; Matth. 28:18; Hand. 2:36

4. Dit ambt heeft de Heere Jezus geheel gewillig op Zich genomen^y, en opdat Hij dit zou kunnen uitoefenen, is Hij geworden onder de wet^z, en heeft die volkomen vervuld^a. Hij heeft de meest smartelijke kwellingen onmiddellijk in Zijn ziel geleden^b en de meest pijnlijke smarten in Zijn lichaam^c. Hij onderging de straf die wij gedragen en geleden zouden moeten hebben. Hij is zonde voor ons gemaakt en een vloek geworden. Hij is gekruisigd, gestorven^d en onder de macht van de dood geweest, maar heeft geen verderving gezien^e. Op de derde dag is Hij opgestaan uit de dood^f, met hetzelfde lichaam waarin Hij geleden heeft^g, waarmee Hij ook ten hemel gevaren is en zit daar aan de rechterhand van Zijn Vader^h en bidt altijd voor de Zijnenⁱ. Bij de voleinding der wereld zal Hij wederkomen om mensen en engelen te oordelen^k.

y Ps. 40:8, 9; Hebr. 5:5-10; Joh. 10:18; Fil. 2:8;

z Gal. 4:4

a Matth. 3:15; Matth. 5:17

b Matth. 26:37, 38; Luk. 22:44; Matth. 27:46

c Matth. 26 en 27

d Fil. 2:8

e Hand. 2:23, 24, 27; Hand. 13:37; Rom. 6:9

f 1 Kor. 15:3-5

g Joh. 20:25, 27

h Mark. 16:19

i Rom. 8:34; Hebr. 9:24; Hebr. 7:25

k Rom. 14:9, 10; Hand. 1:11; Hand. 10:42; Matth. 13:40-42; Jud.:6; 2 Petr. 2:4

5. De Heere Jezus heeft door Zijn volmaakte gehoorzaamheid en door Zijn eigen offerande, die Hij door de eeuwige Geest eenmaal aan God heeft opgeofferd, volledig aan het recht van God voldaan^l. Hierdoor heeft Hij niet alleen de verzoening verworven, maar ook een eeuwige

erfenis in het Koninkrijk der hemelen verkregen voor al degenen die van de Vader aan Hem gegeven zijn^m.

l Rom. 5:19; Hebr. 9:14, 16; Hebr. 10:14; Ef. 5:2; Rom. 3:25, 26
m Dan. 9:24, 26; Kol. 1: 19, 20; Ef. 1:11, 14; Joh. 17:2; Hebr. 9:12, 15

6. Hoewel de prijs van de verlossing pas werkelijk door Christus werd betaald na Zijn vleeswording, werden toch de kracht, de vruchten en de weldaden daarvan meegedeeld aan de uitverkorenen in alle opeenvolgende eeuwen vanaf het begin van de wereld. Dit gebeurde in en door die beloften, voorbeelden en offeranden waarin Hij geopenbaard en afgebeeld werd als het Zaad Dat de kop van de slang zou vermorzelen, en als het Lam Dat geslacht was vanaf de grondlegging der wereld, aangezien Christus gisteren en heden en in der eeuwigheid Dezelfde isⁿ.

n Gal. 4:4, 5; Gen. 3:15; Openb. 13:8; Hebr. 13:8

7. Christus handelt in het Middelaarswerk overeenkomstig beide naturen en werkt door iedere natuur uit wat daaraan eigen is^o. Maar vanwege de enigheid van de Persoon wordt in de Schrift hetgeen eigen is aan de ene natuur soms toegeschreven aan de Persoon Die aangeduid wordt met de andere natuur^p.

o Hebr. 9:14; 1 Petr. 3:18

p Hand. 20:28; Joh. 13:13; 1 Joh. 3:16

8. Aan allen voor wie Christus de eeuwige verlossing verworven heeft, past Hij die zeker en zaligmakend toe, en deelt hun die mee^q door voor hen tussenbeide te treden^r; en Hij verenigt hen met Zichzelf door Zijn Geest. Hij openbaart aan hen, in en door Zijn Woord, de verborgenheid van de zaligheid^s. Hij overtuigt hen door Zijn Woord en Geest^t,

zodat zij geloven en gehoorzamen. Hij regeert hun hart door Zijn Woord en Geest, en overwint al hun vijanden door Zijn almachtige kracht en wijsheid, op zulk een wijze en in zulke wegen die het meest overeenstemmen met Zijn wonderlijke en onnaspeurlijke voorzienigheid^u. En dit alles uit vrije en soevereine genade, zonder enige voorgeziena voorwaarde in hen om deze dingen te verkrijgen.

q Joh. 6:37, 39; Joh. 10:15, 16

r 1 Joh. 2:1, 2; Rom. 8:34

s Joh. 15:13, 15, Ef. 1:7, 8, 9; Joh. 17:6

t Joh. 14:16; Hebr. 12:2; 2 Kor. 4:13; Rom. 8:9, 14; Rom. 15:18, 19; Joh. 17:17

u Psalm 110:1; 1 Kor. 15:25, 26; Mal. 4:2, 3; Kol. 2:15

9. Dit ambt van Middelaar tussen God en mens komt alleen Christus toe, Die Profeet, Priester en Koning van de Kerk van God is. Dit ambt mag noch geheel noch gedeeltelijk overgedragen worden van Hem aan iemand anders^v.

v 1 Tim. 2:5

10. Dit drievoudig ambt is noodzakelijk, want vanwege onze onwetendheid hebben wij Zijn Profetisch ambt nodig^w. Vanwege onze vervreemding van God en de onvolkomenheid van onze beste werken hebben wij Zijn Priesterlijk ambt nodig om ons met God te verzoenen en ons Gode welbehaaglijk voor te stellen^x. Vanwege onze afkerigheid en uiterste onbekwaamheid om tot God terug te keren, alsook voor onze verlossing en veiligheid tegenover onze geestelijke tegenstanders hebben wij Zijn Koninklijk ambt nodig, om ons te overtuigen, te onderwerpen, te trekken, stand te doen houden, te bevrijden en te bewaren voor Zijn hemels Koninkrijk^y.

w Joh. 1:18

x Gal. 5:17; Kol. 1:21

y Ps. 110:3; Luk. 1:74, 75; Joh. 16:8;

9. De vrije wil

1. God heeft de wil van de mens begiftigd met die natuurlijke vrijheid en het vermogen om naar keuze te handelen, maar zo dat zij niet gedwongen wordt en ook niet door noodzakelijkheid van de natuur aangedreven wordt tot het goede of het kwade^a.

a Matth. 17:12; Jak. 1:14; Deut. 30:19

2. In de staat der rechtheid had de mens de vrijheid en het vermogen om te willen en te doen wat goed en Gode welbehaaglijk is^b; maar toch was hij vatbaar voor verandering, zodat hij uit deze staat van onschuld kon vallen^c.

b Pred. 7:29; Gen. 1:26

c Gen. 2:16, 17; Gen. 3:16

3. De mens, die door zijn val in een staat der zonde ligt, heeft het vermogen van de wil tot enig geestelijk goed waarmee de zaligheid gepaard gaat, geheel verloren^d. Zodat een natuurlijk mens, omdat hij geheel afkerig is van dat goed^e, en dood is in de zonde^f, niet in staat is door zijn eigen kracht zichzelf te bekeren of zichzelf daartoe voor te bereiden^g.

d Rom. 5:6; Rom. 8:7; Joh. 15:5

e Rom. 3:10, 12

f Ef. 1:2, 5; Kol. 2:13

g Joh. 6:44, 65; Ef. 2:2-5; 1 Kor. 2:14; Tit. 3:3-5

4. Als God een zondaar bekeert en hem overzet in de staat der genade, verlost Hij hem van zijn natuurlijke slavernij onder de zonde^h, en stelt hem alleen door Zijn genade in

staat wat geestelijk goed is vrijwillig te willen en te doenⁱ; echter zodanig dat hij vanwege zijn overblijvende verdorvenheid niet volmaakt doet en niet alleen wil hetgeen goed is, maar ook nog het kwade wil^k.

h Kol. 1:13; Joh. 8:34, 36

i Fil. 2:13; Rom. 6:18, 22

k Gal. 5:17; Rom. 7:15, 18, 19, 21, 23

5. De wil van de mens wordt pas in de staat der heerlijkheid volmaakt en onveranderlijk vrij gemaakt om alleen het goede te doen^l.

l Ef. 4:13; Hebr. 12:23; 1 Joh. 3:2; Jud. :24

10. De krachtdadige roeping

1. Het behaagt God al degenen die Hij verkoren heeft ten leven, en die alleen, op Zijn bestemde en welvaangename tijd krachtdadig te roepen^a door Zijn Woord en Geest^b, uit de staat van zonde en dood waarin zij van nature liggen, tot de genade en zaligheid door Jezus Christus^c. Hij verlicht daarbij hun verstand om de dingen aangaande God geestelijk en zaligmakend te verstaan^d. Hij neemt hun stenen hart weg en schenkt hun een vlezen hart^e. Hij vernieuwt hun wil, en richt die door Zijn almachtige kracht op hetgeen goed is^f. Hij trekt hen krachtdadig naar Jezus Christus^g, maar zodanig dat zij geheel vrijwillig komen, aangezien zij door Zijn genade gewillig gemaakt worden^h.

a Rom. 8:30; Rom. Rom. 11:7; Ef. 1:10, 11

b 2 Thess. 2: 13, 14; 2 Kor. 3:3, 6

c Rom. 8:2; Ef. 2:1-5; 2 Tim. 1:9, 10

d Hand.26:18; 1 Kor. 2:10, 12; Ef. 1:17, 18

e Ez. 36:26

f Ez. 11:19; Fil. 2:13; Deut. 30:6; Ez. 36:27

g Ef. 1:19; Joh. 6:44, 45

h Hoogl. 1:4; Ps. 110:3; Joh. 6:37; Rom. 6:16, 17, 18

2. Deze krachtdadige roeping komt voort uit Gods vrije en bijzondere genade en niet van enige voorgeziene zaak in of door toedoen van de mensⁱ, die daarin geheel lijdelijk is, aangezien hij dood in zonde en overtredingen is, totdat hij, als hij levend gemaakt en vernieuwd is door de Heilige Geest^k, daardoor bekwaam gemaakt wordt deze roeping te beantwoorden en de genade die daarin aan hem aangeboden en meegedeeld wordt te omhelzen^l door niet minder dan dezelfde kracht waardoor Christus uit de dood is opgewekt.

i 2 Tim. 1:9; Tit. 3:4, 5; Ef. 2: 4, 5, 8, 9; Rom. 9:11

k 1 Kor. 2:14; Rom. 8:7; Ef. 2:5

l Joh. 6:37; Ez. 36:27; Joh. 5:25

3. Uitverkoren kinderen die in hun kindsheid sterven, worden wedergeboren en zalig gemaakt door Christus door middel van Zijn Geest^m, Die werkt wanneer, waar en zoals het Hem behaagtⁿ. Zo worden ook alle uitverkoren personen behouden, die niet uitwendig geroepen kunnen worden door de bediening van het Woord^o.

m Luk. 18:15, 16; Hand. 2:38, 39; Joh. 3:3, 5; 1 Joh. 5:12; Rom. 8:9

n Joh. 3:8

o 1 Joh. 5:12

4. Anderen die niet uitverkoren zijn, al worden zij geroepen door de prediking van het Woord^p, en al kunnen zij algemene werkingen van de Geest hebben^q, die toch niet daadwerkelijk door de Vader getrokken worden, willen noch kunnen waarlijk tot Christus komen, en kunnen daarom niet behouden worden^r. Veel minder kunnen zij gered worden die de christelijke godsdienst niet aannemen, al zijn zij nog zo ijverig om hun leven in te richten naar het licht van de natuur en de godsdienst die zij belijden^s.

p Matth. 22:14

q Matth. 7:22; Matth. 13:20, 21; Hebr. 6:4, 5

r Joh. 6:64-66; Joh. 8:24

s Hand. 4:12; Joh. 14:6; Ef. 2:12; Joh. 4:22; Joh. 17:3

11. De rechtvaardiging

1. Degenen die de Heere krachtdadig roept, rechtvaardigt Hij ook om niet^a. Niet door gerechtigheid in hen te laten vloeien, maar door hun zonden te vergeven, hun persoon rechtvaardig te rekenen en aan te nemen. Niet om iets dat in hen gewerkt of door hen gedaan is, maar alleen om Christus' wil. Niet door het geloof zelf, de daad van het geloven, of enige andere Evangelische gehoorzaamheid als hun gerechtigheid hun toe te rekenen. Maar door Christus' dadelijke gehoorzaamheid aan de gehele wet en Zijn lijdelijke gehoorzaamheid in Zijn dood als hun gehele en enige gerechtigheid door het geloof^b. Dit geloof hebben zij niet van zichzelf, maar het is de gave van God^c.

a Rom. 8:30; Rom. 3:24

b Rom. 4:5-8; 2 Kor. 5:19, 21, 22, 24, 25, 27, 28; Tit. 3:5, 7; Ef. 1:7; Jer. 23:6; 1 Kor. 1:30, 31; Rom. 5:17-19

c Hand. 10:44; Gal. 2:16; Fil. 3:9; Hand. 13:38, 39; Ef. 2:7, 8

2. Het geloof dat op deze wijze Christus ontvangt en op Hem en Zijn gerechtigheid rust, is het enige middel tot rechtvaardiging^d. Dit geloof staat echter niet op zichzelf in de persoon die gerechtvaardigd wordt, maar het gaat altijd gepaard met alle andere zaligmakende genadegaven. Het is geen dood geloof, maar het werkt door de liefde^e.

d Joh. 1:12; Rom. 3:28; Rom. 5:1

e Jak. 2:17, 22, 26; Gal. 5:6

3. Christus heeft door Zijn gehoorzaamheid en dood volledig de schuld betaald van al degenen die zo gerechtvaardigd worden.

Hij onderging in hun plaats de straf die hen toekwam door Zichzelf te offeren in het vergieten van Zijn bloed aan het kruis. Hij heeft een gepaste, ware en volledige voldoening ten nutte van hen aan het recht Zijns Vaders gegeven^f. Maar aangezien Hij door de Vader voor hen overgegeven is en Zijn gehoorzaamheid en voldoening in hun plaats aanvaard is, en dat beide vrijwillig en niet om iets in hen, is hun rechtvaardiging alleen uit vrije genade^g. Zowel de strenge rechtvaardigheid als de rijke genade van God worden hierdoor verheerlijkt in de rechtvaardiging van zondaren^h.

f Jes. 53:5, 6; Hebr. 10:14; 1 Petr. 1:18, 19

g Rom. 8:32; 2 Kor. 5:21

h Rom. 3:26; Ef. 1:5-7; Ef. 2:7

4. God heeft van alle eeuwigheid besloten om alle uitverkorenen te rechtvaardigen^l. Christus is in de volheid des tijds voor hun zonden gestorven en weer opgestaan tot hun rechtvaardiging^m. Niettemin zijn ze pas persoonlijk gerechtvaardigd als de Heilige Geest op de bestemde tijd Christus werkelijk aan hen toepastⁿ.

l Gal. 3:8; 1 Petr. 1:2, 19, 20; Rom. 8:30

m Gal. 4:4; 1 Tim. 2:6; Rom. 4:25

n Kol. 1:21, 22; Gal. 2:16; Tit. 3:4-7

5. God blijft de zonden van degenen die gerechtvaardigd zijn vergeven^o. En hoewel zij nooit uit de staat der rechtvaardiging kunnen vallen^p, kunnen zij door hun zonden wel onder Gods Vaderlijk misnoegen vallen. In deze toestand onttrekt God hen gewoonlijk het licht van Zijn aangezicht totdat zij zich vernederen, hun zonden belijden, om vergeving smeken en hun geloof en bekering vernieuwen^q.

o Matth. 6:12; 1 Joh. 1:7, 9; 1 Joh. 2:1, 2

p Luk. 22:32; Joh. 10:28; Hebr. 10:14

q Ps. 89:32-34; Ps. 51:9-14; Ps. 32:5; Matth. 26:75; 1 Kor. 11:30, 32; Luk. 1:20

6. De rechtvaardiging van de gelovigen onder het Oude Testament was in alle opzichten een en dezelfde als de rechtvaardiging van de gelovigen onder het Nieuwe Testament^r.

r Gal. 3:9, 13, 14; Rom. 4:22-24; Hebr. 13:8

12. De aanneming tot kinderen

1. Al degenen die gerechtvaardigd zijn, verwaardigt God, in en om Zijn enige Zoon Jezus Christus, deelgenoten te maken van de genade van aanneming^a. Daardoor worden zij opgenomen in het getal van de kinderen Gods, en genieten^b de vrijheden en voorrechten van hen. Hij laat hen Zijn Naam dragen^c, doet hen de Geest der aanneming ontvangen^d, laat hen met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade^e, en stelt hen in staat om Abba^f, Vader, te roepen. Zij vinden ontferming^g, bescherming^h, worden voorzien van alles, en worden door Hem als door een Vader gekastijd^k. Zij worden echter nooit verstoten^l, maar verzegeld tot de dag der verlossing^m, en erven de beloftenⁿ als erfgenamen van de eeuwige zaligheid^o.

a Ef. 1:5; Gal. 4:4, 5

b Rom. 8:17; Joh. 1:12

c Jer. 14:9; 2 Kor. 6:18; Openb. 3:12

d Rom. 8:15

e Ef. 3:12; Rom. 5:2

f Gal. 4:6

g Psalm 103:13

h Spr. 14:26

i Matth. 6:30, 32; 1 Petr. 5:7

k Hebr. 12:6

l Klaagl. 3:31

m Ef. 4:30

n Hebr. 6:12

o 1 Petr. 1:3, 4; Hebr. 1:14

13. De heiliging

1. Degenen die met Christus verenigd worden, krachtadig geroepen en wedergeboren, in wie een nieuw hart en een nieuwe geest wordt geschapen, door de kracht van Christus' dood en opstanding^a, worden ook verder daadwerkelijk en persoonlijk geheiligd door dezelfde kracht, door Zijn Woord en Geest Die in hen woont^b. De heerschappij van het gehele lichaam der zonde wordt tenietgedaan^c, en de verschillende lusten daarvan worden steeds meer verzwakt en gedood^d; en ze worden steeds meer verlevendigd en versterkt in alle zaligmakende genadegaven^e, om de praktijk van de ware heiligmaking te beoefenen, zonder welke niemand de Heere zien zal^f.

a 1 Kor. 6:11; Hand. 20:32; Fil. 3:10; Rom. 6:5, 6

b Joh. 17:17; Ef. 5:26; 2 Thess. 2:13

c Rom. 6:6, 14

d Gal. 5:24; Rom. 8:13

e Kol. 1:11; Ef. 3:16-19

f 2 Kor. 7:1; Hebr. 12:14

2. Deze heiliging doortrekt de gehele mens^g, maar is in dit leven onvolmaakt; in elk deel blijven er nog enige overblijfsels van de verdorvenheid^h. Daaruit ontstaat een voortdurende en onverzoenlijke strijd: 'Het vlees begeert tegen den Geest, en de Geest tegen het vleesⁱ.'

g 1 Thess. 5:23

h 1 Joh. 1:10; Rom. 7:18, 23; Fil. 3:12

i Gal. 5:17; 1 Petr. 2:11

3. Hoewel de overblijvende verdorvenheid een tijdlang wel sterk de overhand kan hebben^k, zal toch in deze strijd,

doordat de heiligende Geest van Christus voortdurend van kracht voorziet, het wedergeboren deel de overwinning behalen^l. En zo groeien de heiligen in de genade^m, 'voleindigende de heiligmaking in de vreze Godsⁿ.' Daarbij streven ze naar een hemels leven, in Evangelische gehoorzaamheid aan alle geboden die Christus als Hoofd en Koning aan hen in Zijn Woord heeft voorgeschreven.

k Rom. 7:23

l Rom. 6:14; 1 Joh. 5:4; Ef. 4:15, 16

m 2 Petr. 3:18; 2 Kor. 3:18

n 2 Kor. 7:1

14. Het zaligmakend geloof

1. De genade van het geloof, waardoor de uitverkorenen in staat gesteld worden te geloven tot zaligheid van hun ziel^a, is het werk van de Geest van Christus in hun hart^b, en wordt gewoonlijk gewerkt door de prediking van het Woord^c. Waardoor het eveneens door de bediening van de Doop en des Heeren Avondmaal, het gebed en andere middelen, die God daarvoor bepaald heeft, wordt vermeerderd en versterkt^d.

a Hebr. 10:39

b 2 Kor. 4:13; Ef. 1:17, 18, 19; Ef. 2:8

c Rom. 10:14, 17

d 1 Petr. 2:2; Hand. 20:32; Luk. 17:5

2. Door dit geloof gelooft een Christen dat alles wat in het Woord geopenbaard is, waar is^e; want God spreekt daarin Zelf met autoriteit. Zo is hij ook overtuigd van de voortreffelijkheid van het Woord, dat superieur is aan alle andere literatuur en alle andere dingen in de wereld^f, omdat het getuigt van de heerlijkheid van God in Zijn eigenschappen; de voortreffelijkheid van Christus in Zijn wezen en Zijn bedieningen; en de kracht en volheid van de Heilige Geest in Zijn werkingen. Dit stelt hem in staat om zijn ziel toe te vertrouwen aan de waarheid die hij zo gelooft^g. Het geloof handelt met elke bijzondere passage die in het Woord voorkomt verschillend: het betuigt gehoorzaamheid aan de geboden^h, beeft voor de bedreigingenⁱ, en omhelst de beloften Gods voor dit en het toekomstige leven^j. Maar de voornaamste daden van het zaligmakende geloof, die een direct verband met Christus hebben, aanvaarden en ontvangen Christus en rusten op

Hem alleen tot rechtvaardiging, heiliging en tot het eeuwige leven, krachtens het verbond der genade.

e Hand. 24:14

f Ps. 19:7-10; Ps. 119:72

g 2 Tim. 1:12

h Joh. 15:14

i Jes. 66:2

j Hebr. 11:13

k Joh. 1:12; Hand. 16:31; Gal. 2:20; Hand. 15:11

3. Hoewel dit geloof verschillende gradaties heeft en sterk of zwak kan zijn^l, verschilt toch de kleinste mate van dit geloof (net zoals alle andere zaligmakende genade), in haar aard en karakter van het geloof en de algemene genade van tijdgelovigen^m. Al kan het vele malen aangevallen worden en verzwakt raken, toch zal het overwinnenⁿ. Bij velen groeit het uit tot een volle zekerheid door Christus^o, Die zowel de Auteur als de Voleinder des geloofs is^p.

l Hebr. 5:13, 14; Rom. 4:19, 20; Matth. 6:30; Matth. 8:10

m 2 Petr. 1:1

n Luk. 22:31, 32; Ef. 6:16; 1 Joh. 5:4, 5

o Hebr. 6:11, 12; Hebr. 10:22; Kol. 2:2

p Hebr. 12:2

15. Bekering ten leven en tot zaligheid

1. De uitverkorenen die op latere leeftijd wedergeboren worden, een tijd in een onwedergeboren staat geleefd hebben en daarin verscheidene lusten en vermaken gediend hebben, geeft God, door hen krachtadig te roepen, bekering ten leven^a.

a Tit. 3:3-5

2. Terwijl er niemand is die goed doet en niet zondigt^b, kunnen zelfs de beste mensen vallen in grote zonden en tergingen, door de kracht en arglistigheid van het verderf dat in hen woont en de invloed van verleidingen. God heeft in het genadeverbond barmhartig voorzien, dat gelovigen die op deze manier zondigen en vallen, vernieuwd worden door bekering tot zaligheid^c.

b Pred. 7:20

c Luk. 22:31, 32

3. Deze bekering tot zaligheid is een genadegave van het Evangelie^d, waardoor een persoon door de Heilige Geest bewust gemaakt wordt van het menigvuldige kwaad van zijn zonde, en zich door het geloof in Christus vernedert, verfoeit en verafschuwt met Goddelijk berouw. Hij bidt om vergeving en kracht, uit genade^e, met het doel en streven om door de werkingen van de Geest geheel voor God te wandelen^f in alle dingen die voor Hem welbehaaglijk zijn.

d Zach. 12:10; Hand. 11:18

e Ez. 36:31; 2 Kor. 7:10, 11

f Ps. 119:5, 128

4. Omdat berouw tijdens heel ons leven noodzakelijk is vanwege het lichaam des doods en de bewegingen daarvan, heeft iedereen de plicht om zich in het bijzonder te bekeren van zijn afzonderlijk bekende zonden^g.

g Luk. 19:8

5. God heeft door Christus, in het genadeverbond voorzien dat gelovigen gered worden tot zaligheid. Hoewel de kleinste zonde de eeuwige verdoemenis verdient^h, is er toch geen zonde te groot ten opzichte van hen die zich waarlijk bekerenⁱ. De voortdurende prediking van bekering is daarom noodzakelijk.

h Matth. 12:36; Rom. 5:12; Rom. 6:23

i Jes. 1:16, 18; Jes. 55:7; Rom. 8:1

16. De goede werken

1. Goede werken zijn alleen zulke werken die God in Zijn Heilig Woord heeft bevolen^a, en niet zulke die door mensen bedacht zijn uit blinde ijver of uit elk voorwendsel van goede bedoelingen, terwijl zij niet gegrond zijn op Gods Woord^b.

a Micha 6:8; Rom. 12:2; Hebr. 13:21

b 1 Sam. 15:21-23; Jes. 29:13; Matth. 15:9; Joh. 16:2; Rom. 10:2; 1 Petr. 1:18

2. Deze goede werken, die in gehoorzaamheid aan Gods geboden worden gedaan, zijn de vruchten en bewijzen van een waar en levend geloof^c: Daardoor tonen de gelovigen hun dankbaarheid^d, versterken hun verzekerde staat^e en stichten hun broeders^f; zij versieren de belijdenis van het Evangelie^g, stoppen de mond van de tegensprekers^h en verheerlijken Godⁱ, Wiens maaksel zij zijn, daartoe geschapen in Christus Jezusⁱ. Opdat zij, daar zij hun vrucht tot heiligmaking hebben, het einde mogen ontvangen, namelijk het eeuwige leven^k.

c Jak. 2:18, 22

d Psalm 116:12, 13; 1 Petr. 2:9

e1 Joh. 2:3, 5; 2 Petr. 1:5-10

f Matth. 5:16; 2 Kor. 9:2

g 1 Tim. 6:1; Tit. 2:5; 9-12

h 1 Petr. 2:15

i Joh. 15:8; Fil. 1:11; 1 Petr. 2:12

j Ef. 2:10

k Rom. 6:22

3. Hun bekwaamheid om goede werken te doen is geenszins van henzelf, maar komt geheel van de Geest van Christus^l.

En opdat zij daartoe bekwaam gemaakt worden, is er behalve de genadegaven die zij al ontvangen hebben, een dadelijke invloed van diezelfde Geest noodzakelijk om in hen te werken het willen en het werken, naar Zijn welbehagen^m. Toch moeten zij hierdoor niet zorgeloos worden, alsof zij niet gehouden zouden zijn enige plicht te vervullen, tenzij na een bijzondere beweging van de Geest. Maar zij behoren ijverig te zijn om de genade Gods die in hen is, op te wekkenⁿ.

l Ez. 36:26, 27; Joh. 15:4-6

m 2 Kor. 3:5; Fil. 2:13; Fil. 4:13

n Jes. 64:7; Hand. 26:6, 7, 20, 21; Hebr. 6:11, 12; 2 Tim. 1:6; Fil. 2:12; 2 Petr. 1:3, 5, 10, 11

4. Wel verre van dat zij die in hun gehoorzaamheid de in dit leven grootst mogelijke hoogte bereiken in staat zouden zijn om overdadige goede werken te hebben, en meer te doen dan God van hen eist, komen zij nog veel te kort in hetgeen zij verplicht zijn te doen^o.

o Job 9:2, 3; Neh. 13:22; Luk. 17:10; Gal. 5:17

5. Wij kunnen met onze beste werken niet de vergeving der zonde of het eeuwige leven uit Gods hand verdienen, wegens het grote verschil dat er is tussen onze beste werken en de toekomstige heerlijkheid; en wegens de oneindige afstand die er is tussen ons en God, aan Wie wij met onze werken niets kunnen toebrengen of voldoen voor de schuld van onze vorige zonden^p. Maar als wij alles gedaan hebben wat wij kunnen, hebben wij slechts gedaan wat wij schuldig zijn en zijn onnutte dienstknechten^q. Want als die werken goed zijn komen zij voort uit de Geest^r. Maar als zij door óns verricht zijn, zijn zij bevlekt en met veel zwakheid en onvolkomenheid vermengd, zodat zij in de gestrengheid van Gods gericht niet kunnen bestaan^s.

p Job 22:2, 3; Job 35:7, 8; Psalm 16:2; Rom. 3:20; Rom. 4:2, 4, 6; Rom. 8:18; Ef. 2:8, 9; Tit. 3:5-7

q Luk. 17:10

r Gal. 5:22

s Psalm 130:3; Psalm 143:2; Jes. 64:6; Rom. 7:15, 18; Gal. 5:17

6. Echter, niettegenstaande dat, aangezien de personen van de gelovigen door Christus zijn aangenomen, worden ook hun goede werken om Hem aanvaard^t. Niet alsof er in dit leven niets op aan te merken of te bestraffen is in Gods oog^u, maar omdat het Hem behaagt, terwijl Hij die werken aanschouwt in Zijn Zoon, datgene te aanvaarden en te belonen wat oprecht is. Hoewel het gepaard gaat met veel zwakheden en onvolkomenheden^v.

t Gen. 4:4; Ex. 28:38; Ef. 1:6; Hebr. 11:4; 1 Petr. 2:5

u Job 9:20

v Matth. 25:21, 23; 2 Kor. 8:12; Hebr. 13:20,21

7. Werken die door onherboren mensen gedaan worden, hoewel, wat de inhoud betreft, het zaken kunnen zijn die God beveelt, en zowel nuttig zijn voor henzelf en anderen^x, zijn toch zondig, omdat zij niet voortkomen uit een hart dat door het geloof is gereinigd^y, niet op een rechte wijze gedaan zijn, niet overeenkomstig het Woord^z, en niet met een oprecht doel tot eer van God^a. Daarom zijn ze zondig en kunnen God niet behagen noch een mens geschikt maken om de genade van God te ontvangen^b. En toch is het zondiger en mishaagt het de Heere meer als zij ze nalaten.

x 1 Kon. 21:27, 29; 2 Kon. 10:30, 31; Fil. 1:15, 16, 18

y Gen. 4:5; Hebr. 11:4, 6

z Jes. 1:12; 1 Kor. 13:3

a Matth. 6:2, 5, 16

b Hagg. 2:14; Hos. 1:4; Amos 5:21, 22; Rom. 9:16; Tit. 1:15; Tit. 3:15

17. De volharding der heiligen

1. Degenen die God heeft begenadigd in de Geliefde, krachtdadig heeft geroepen en geheiligd door Zijn Geest, en aan wie Hij het dierbare geloof van Zijn uitverkorenen heeft gegeven, kunnen noch geheel noch gedeeltelijk, noch definitief uit de staat der genade vallen, maar zij zullen daarin zeker tot het einde volharden en eeuwig zalig worden. 'Want de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk^a.' Hierom verwekt en voedt Hij in hen steeds geloof, berouw, liefde, vreugde, hoop en alle genadegaven van de Geest tot onsterfelijkheid. En hoewel veel stormen tegen hen opsteken en vloedgolven tegen hen aanbeuken, toch zullen deze hen nooit van dat fundament en die rots af kunnen stoten waar zij door geloof op gevestigd zijn. Niettemin kan, door ongeloof en de verzoeking van satan, het bewuste zicht op het licht en de liefde van God gedurende een tijd achter wolken schuilgaan en verduisterd worden^b. Toch blijft Hij Dezelfde^c, en zij zullen zeker in de kracht Gods bewaard worden tot de zaligheid, waar zij hun verkregen verlossing zullen genieten, aangezien zij zijn gegraveerd in Zijn handpalmen, en hun namen zijn geschreven in het boek des levens van alle eeuwigheid.

a Joh. 10:28; Fil. 1:6; 1 Petr. 1:5; 2 Petr.1:10; 1 Joh. 3:9

b 1 Kor. 11:32

c Mal. 3:6

2. Deze volharding der heiligen hangt niet af van hun eigen vrije wil, maar van de onveranderlijkheid van het besluit der verkiezing, dat voortvloeit uit de vrije en onveranderlijke liefde van God de Vader^d, van de vrucht van de verdienste en de voorbede van Christus en de vereniging met Hem^e, van de eed van God, van de blijvende inwoning

van Zijn Geest en van het zaad Gods in hen^f; en van de natuur van het genadeverbond^g. Uit dit alles komt ook de zekerheid en de onfeilbaarheid van de volharding voort^h.

d Jer. 31:3; 2 Tim. 2:18, 19

e Luk. 22:32; Joh. 17:11, 24; Rom. 8:33-39; Hebr. 7:25; Hebr. 9:12-15; Hebr. 10:10, 14; Hebr. 13:20, 21

f Joh. 14:16, 17; 1 Joh. 2:27; 1 Joh. 3:9

g Jer. 32:40

h Joh. 10:28; 2 Thess. 3:3; 1 Joh. 2:19

3. Niettemin kunnen zij wel, door de verzoeken van de satan en de wereld, het overwicht van de overblijvende verdorvenheden die in hen zijn, en het verwaarlozen van de middelen tot hun bewaring, in zware zonden vallenⁱ en voor een tijd daarin voortgaan^j. Waardoor zij Gods ongenoegen over zich halen^k en Zijn Heilige Geest bedroeven^l; in zekere mate beroofd worden van hun genade en hun troost vermindert^m, hun hart daardoor verharden en hun consciëntie verwondenⁿ, anderen daardoor kwetsen en ergernis geven^o en tijdelijke oordelen over zichzelf halen^p. Toch zal hun bekering vernieuwd en bewaard worden tot het einde, door het geloof in Christus Jezus^q.

i Matth. 26:70, 72, 74

j Ps. 51:16

k 2 Sam. 11:27; Jes. 64:5, 7, 9

l Ef. 4:30

m Ps. 52:10, 12, 14; Hoogl. 5:2, 3, 4, 6; Openb. 2:4

n Jes. 63:17

o Mark. 6:52; Mark. 16:14

p Ps. 32:3, 4; Ps. 51:10

q 2 Sam. 12:14; Ps. 89:32, 33; 1 Kor. 11:3

18. De verzekering van genade en zaligheid

1. Hoewel tijdgelovigen en andere onbekeerde mensen zich hoogmoedig kunnen bedriegen met een valse hoop op en een vleselijke aanmatiging van de gunst van God en de staat der genade^a, wier hoop zal vergaan^b; toch kunnen degenen die waarlijk in de Heere Jezus geloven, Hem oprecht liefhebben en met een goed geweten voor Hem trachten te wandelen, in dit leven echt verzekerd zijn dat zij in de staat der genade zijn^c en kunnen zij zich verblijden in de hoop op de heerlijkheid Gods. Met deze hoop komen zij nooit beschaamd uit^d.

a Deut. 29:19; Job 8:13, 14; Micha 3:11; Joh. 8:41

b Matth. 7:22, 23

c 1 Joh. 2:3; 1 Joh. 3:14; 18, 19, 21, 24

d Rom. 5:2

2. Deze zekerheid is niet louter een overtuiging die op een vermoeden of op waarschijnlijkheid berust en gegrond is op een feilbare hoop^e. Maar het is een onfeilbare zekerheid des geloofs, die gegrond is op het bloed en de gerechtigheid van Christus, geopenbaard in het Evangelie^f. En ook op het inwendige bewijs van die genadegaven van de Geest waarover deze beloften gedaan zijn^g; en op het getuigenis van de Geest der aanneming^h, Die met onze geest getuigt dat wij kinderen Gods zijn. En de vrucht daarvan is dat het hart beide nederig en heilig gehouden wordtⁱ.

e Hebr. 11:6, 19

f Hebr. 6:17, 18

g 2 Kor. 1:12; 1 Joh. 2:3; 1 Joh. 3:14; 2 Petr. 1:1, 4, 5, 10, 11

h Rom. 8: 15, 16

i 2 Kor. 1:21, 22; Ef. 1:13, 14; Ef. 4:30

3. Deze onfeilbare zekerheid behoort in zoverre tot het wezen van het geloof, dat een ware gelovige weleens lang moet wachten en met veel moeilijkheden te strijden heeft vóór hij daar deel aan krijgtⁱ. Maar wanneer de Geest hem in staat stelt de dingen te kennen die hem van God uit vrije genade gegeven zijn, kan hij daartoe geraken, zonder buitengewone openbaring, in het rechte gebruik van de middelen^k. Daarom is het de plicht van iedereen om in alle ijver zijn roeping en verkiezing vast te maken, opdat zijn hart verwijd moge worden met vrede en blijdschap in de Heilige Geest, met liefde en dankbaarheid jegens God en met kracht en opgewektheid in de plichten der gehoorzaamheid, de eigenlijke vruchten van deze zekerheid^l, waardoor men ver verwijderd is van een neiging tot zorgeloosheid^m.

j Jes. 50:10; Ps. 88; Ps. 77:1-12

k 1 Joh. 4:13; Hebr. 6:11, 12

l Ps. 119:32; Rom. 5:1-5; Rom. 14:17

m Rom. 6:1,2; Tit. 2:11-14

4. Op verschillende manieren kan bij de gelovigen de zekerheid van hun zaligheid geschud worden, afnemen en onderbroken worden; bijvoorbeeld als men slordig is om die te bewaren, of als men in de een of andere bijzondere zonde valt die het geweten verwondt en de Geest bedroeft. Of door de een of andere hevige verzoeking; of doordat God het licht van Zijn aangezicht onttrekt en toelaat dat zelfs degenen die Hem vrezen in de duisternis wandelen en geen licht hebbenⁿ. Toch zijn zij nooit geheel verstoken van het zaad Gods en het leven des geloofs, van die liefde tot Christus en de broederen, van die oprechtheid des harten en het plichtsbefef, waaruit door de werking van de Geest deze zekerheid te zijner tijd weer hersteld kan worden^o en zij in die tussentijd bewaard worden voor totale wanhoop^p.

n Ps. 31:23; Ps. 51:10, 14, 16; Ps. 77:2-11; Ps. 88; Hoogl. 5:2, 3, 6; Jes. 50:10; Matth. 26:69-72;

Ef. 4:30, 31

o Job 13:15; Ps. 73:15; Jes. 50:10; Luk. 22:32; 1 Joh. 3:9

p Micha 7:7-9; Ps. 88

19. De Wet des Heeren

1. De HEERE heeft aan Adam een wet gegeven van algemene gehoorzaamheid, in zijn hart geschreven^a; en een bijzonder gebod om niet te eten van de vrucht van de boom der kennis des goeds en des kwaads. Hiermee verplichtte Hij hem en al zijn nakomelingen tot persoonlijke, algehele, volmaakte en altijdurende gehoorzaamheid. Hij beloofde het leven op de onderhouding, en bedreigde met de dood op het verbreken^b daarvan. Hij heeft Adam begiftigd met het vermogen en de bekwaamheid van het onderhouden van deze wet.

a Pred. 7:29; Rom. 2:14, 15

b Gen. 2:17; Rom. 5:12, 19; Rom. 10:5; Gal. 3:10, 12; Job 28:28

2. Deze wet, die eerst in het hart van de mens geschreven was, is na de val een volmaakte regel van gerechtigheid gebleven, en door de HEERE op de berg Sinaï in tien geboden afgekondigd en geschreven op twee tafelen^c. De eerste vier geboden bevatten onze plicht jegens God en de andere zes onze plicht jegens de naaste^d.

c Ex. 24:1; Deut. 5:32; Deut. 10:4; Rom. 13:8, 9; Jak. 1:25; Jak. 2:8, 10, 11, 12

d Matth. 22: 37-40

3. Behalve deze wet, gewoonlijk de zedelijke wet genoemd, heeft het God behaagd het volk van Israël ceremoniële wetten te geven, die verscheidene zinnebeeldige verordeningen bevatten. Voor een deel hebben zij betrekking op de eredienst, die Christus, Zijn genade, Zijn werk, Zijn lijden en weldaden voorafschaduwden^e. Een ander deel bevatte verschillende instructies van zedelijke plichten^f.

Deze ceremonële wetten werden ingesteld tot aan de tijd van de verbetering (Hebr. 9:10), waarna ze zijn afgeschaft^e en weggenomen door Jezus Christus, de ware Messias en enige Wetgever, Die daartoe door de Vader met kracht bekleed werd.

e Gal. 4:1, 2, 3; Kol. 2:17; Hebr. 9; Hebr. 10:1

f 1 Kor. 5:17; 2 Kor. 6:17; Jud.:23

g Dan. 9:27; Ef. 2:15, 16; Kol. 2:14, 16, 17

4. Hij heeft hen ook, als een politieke eenheid, verschillende wetten voor de rechtspraak gegeven die, met het ophouden van dat volk als een staat, ook eindigden, en die thans niemand anders verder verplichtingen opleggen behalve datgene wat de algemene rechtvaardigheid die daarin te vinden is, vereist^h.

h Gen. 49:10; Ex. 21, 22; Matth. 5:17, 38, 39; 1 Kor. 9:8-10; 1 Petr. 2:13, 14

5. De zedelijke wet verbindt voor altijd allen, zowel personen die gerechtvaardigd zijn als anderen, tot gehoorzaamheidⁱ; niet alleen met betrekking tot de inhoud van deze wet, maar ook met betrekking tot de autoriteit van God, de Schepper, Die haar gegeven heeft^j. Ook ontbindt Christus in het Evangelie op geen enkele wijze deze verplichting, maar versterkt die veeleer^k.

i Rom. 13:8-10; Ef. 6:2; 1 Joh. 2:3, 4, 7, 8;

j Jak. 2:10

k Matth. 5:17-19; Rom. 3:31; Jak. 2:8

6. Hoewel ware gelovigen niet meer onder de wet zijn als een verbond der werken om daardoor gerechtvaardigd of veroordeeld te worden^l, toch is zij voor hen evenals voor anderen van groot nut, omdat zij als een regel des levens

hun de wil van God en hun plicht meedeelt. De wet houdt hen voor en verbindt hen daarnaar te wandelen^m. Zij ontdekt hen ook de zondige verdorvenheden van hun natuur, hart en levenⁿ, zodat zij, als zij zich daaraan onderzoeken, tot meerdere overtuiging van, vernedering wegens en haat tegen de zonde mogen komen, en tegelijkertijd tot een helderder gezicht van hun behoefte aan Christus en de volmaaktheid van Zijn gehoorzaamheid. Zij is eveneens van nut voor degenen die wedergeboren zijn, om hun verdorvenheden te beteugelen, daar zij de zonde verbiedt. De bedreigingen van de wet dienen ertoe om hen te laten zien wat ook hun zonden verdienen en welke verdrukkingen zij in dit leven daarvoor kunnen verwachten, hoewel zij bevrijd zijn van de vloek en de onbepaalde gestrengheid ervan^o. De beloften van de wet tonen hen op gelijke wijze Gods goedkeuring over de gehoorzaamheid, en welke zegeningen zij mogen verwachten als zij die volbrengen^p; hoewel die gehoorzaamheid geen verplichting op hen legt door de wet als een verbond der werken^q. Evenzo als iemand het goede doet en het kwade nalaat - omdat de wet het ene aanmoedigt en van het andere afmaant - is dit geen bewijs dat hij onder de wet is en niet onder de genade^r.

l Rom. 6:14; Rom. 8:1; Gal. 2:16

m Rom. 3:20; Rom 7:7 e.v.

n Rom. 6:12-14; 1 Petr. 3:8-13

o Ezra 9:13, 14; Ps. 89:31-35

p Lev. 26:1-14; 2 Kor. 6:16; Ef. 6:2, 3; Ps. 37:11; Matth. 5:5; Ps. 19:12

q Gal 2:16; Luk. 17:10

r Rom. 6: 12, 14; 1 Petr. 3:8-12; Ps. 34:13, 17; Hebr. 12:28, 29

7. De hiervoor genoemde nuttige toepassingen van de wet zijn niet in strijd met de genade van het Evangelie, maar komen daar zeer wel mee overeen^s, aangezien de Geest van

Christus de wil van de mens onderwerpt en bekwaamt om datgene vrijwillig en blijmoedig te doen wat de geopenbaarde wil van God in de wet van ons eist wat gedaan moet worden^t.

s Gal. 3:21

t Ez. 36:27; Hebr. 8:10; Jer. 31:33

20. Het Evangelie en de reikwijdte van de genade

1. Nu het verbond der werken door de zonde verbroken is, en niet meer tot leven kan leiden, behaagde het God de belofte van Christus te geven, het Zaad van de vrouw^a, als het middel om de uitverkorenen te roepen en in hen geloof en bekering voort te brengen. In deze belofte is het Evangelie in het wezen geopenbaard als krachtig middel voor de bekering en de verlossing van zondaren^b.

a Gen. 3:15

b Openb. 13:8

2. Deze belofte van Christus en de verlossing door Hem is alleen geopenbaard in het Woord van God^c. Christus en Zijn genade worden niet via het licht van de natuur geopenbaard door de schepping of door Gods voorzienigheid, zelfs niet op een algemene of vage manier^d. Nog minder is het mogelijk dat de mens, verstoken van een openbaring van Hem door het Evangelie of de belofte, bij machte zou zijn om zaligmakend geloof of bekering te verkrijgen^e.

c Rom. 1:16, 17

d Rom. 10:14-17

e Spr. 29:18; Jes. 25:7; Jes. 60:2, 3

3. De openbaring van het Evangelie aan zondaars, gegeven in velerlei tijden en in verschillende delen, met bijgevoegde beloften en voorschriften voor de daarin vereiste gehoorzaamheid, wat betreft de volken en personen aan wie deze openbaring geschonken wordt, vindt louter plaats naar Gods soevereine wil en welbehagen^f.

Ze is niet krachtens enige belofte verbonden met de rechte gebruikmaking van de natuurlijke bekwaamheden van de mens, krachtens algemeen licht, ontvangen zonder deze openbaring. Niemand heeft daarvan ooit recht gebruikgemaakt of kan dat doen. Daarom is in alle eeuwen de prediking van het Evangelie aan mensen en volken de prediking van het Evangelie aan personen en volken, wat betreft de uitgestrektheid of inperking ervan, in een grote verscheidenheid verleend, overeenkomstig de raad van Gods wil.

f Ps. 147:20; Hand. 16:7

4. Weliswaar is het Evangelie het enige uiterlijke middel om Christus en Zijn zaligmakende genade bekend te maken, en is bovendien rijkelijk genoeg. Echter, om de mens, die dood is in overtredingen, wedergeboren, levend gemaakt of vernieuwd te doen worden, is er bovendien een krachtig, onwederstandelijk werk van de Heilige Geest in de gehele ziel nodig, die de mens een nieuw geestelijk leven geeft^g. Er is geen ander middel dat bekering tot God tot stand kan brengen^h.

g Ps. 110:3; 1 Kor. 2:14; Ef. 1:19, 20

h Joh. 6:44; 2 Kor. 4:4-6

21. De christelijke vrijheid en de vrijheid van het geweten

1. De vrijheid die Christus voor de gelovigen onder het Evangelie heeft verworven, bestaat uit hun bevrijding van de schuld der zonde, de verdoemende toorn van God en de gestrengheid van de vloek van de wet^a. Deze vrijheid bestaat ook uit hun verlossing van deze tegenwoordige boze wereld, van de slavernij van de satan en van de heerschappij van de zonde^b, van het kwaad van de verdrukkingen, de angst en de prikkel van de dood, de overwinning van het graf en de eeuwige verdoemenis^c. Ook bestaat deze vrijheid uit hun vrijmoedige toegang tot God^d en hun overgave in gehoorzaamheid aan Hem, niet uit slaafse vrees, maar met een kinderlijke liefde en gewillige geest^e. Al deze dingen hadden de gelovigen onder de wet in wezen met hen gemeen^f. Maar onder het Nieuwe Testament is de vrijheid van de christenen uitgebreider, omdat zij ontdaan zijn van het juk van de ceremoniële wet, waaraan de Joodse Kerk wel onderworpen was^g, en zij met groter vrijmoedigheid toenadering hebben tot de troon der genade^h, en een vollere mededeling van de vrije Geest van God dan waaraan de gelovigen onder de wet gewoonlijk deel haddenⁱ.

a Gal. 3:13; 1 Thess. 1:10; Tit. 2:14

b Hand. 26:18; Rom. 6:14; Gal. 1:4; Kol. 1:13

c Ps. 119:71; Rom. 8:1; Rom. 8:28; 1 Kor. 15:54-57

d Rom. 5:1, 2

e Rom. 8:14, 15; 1 Joh. 4:18

f Gal. 3:9, 14

g Gal. 4:1, 2, 3, 6, 7; Gal. 5:1

h Hebr. 4:14, 16; Hebr. 10:19-22

i Joh. 7:38, 39; 2 Kor. 3:13, 17, 18

2. God alleen is de Heere van het geweten^k. Hij heeft het ontdaan van iedere verplichting om leerstellingen en geboden van mensen aan te nemen, die ook maar enigszins in strijd zijn met Zijn Woord of daaraan toegevoegd zijn^l.

Geloof te hechten aan zulke leringen, of zulke geboden gewetensvol te gehoorzamen, is verraad aan de ware vrijheid van het geweten^m. En het eisen van een onvoorwaardelijk geloof en een absolute, blinde gehoorzaamheid betekent de vrijheid van het geweten en ook van de rede teniet te doenⁿ.

k Rom. 14:4; Jak. 4:12

l Matth. 15:9; Matth. 23:8-10; Hand. 4:19; Hand. 5:29; 1 Kor. 7:23

m Gal. 1:10; Gal. 2:4, 5; Gal. 5:1; Kol. 2:20-23

n Jes. 8:20; Jer. 8:9; Hos. 5:11; Joh. 4:22; Hand. 17:11; Rom. 10:17; Rom. 14:23

3. Degenen die onder voorwendsel van de christelijke vrijheid de een of andere zonde praktiseren of zondige lusten koesteren, doen hiermee het belangrijkste principe van de genade van het Evangelie teniet tot hun eigen verderf. Op deze manier vernietigen zij volledig het doel van de christelijke vrijheid, namelijk 'dat wij, verlost zijnde uit de hand van al onze vijanden, de Heere dienen zouden zonder vrees, in heiligheid en gerechtigheid voor Hem, al de dagen onzes levens^o.'

o Luk. 1:74, 75; Joh. 8:34; Gal. 5:13; 1 Petr. 2:16; 2 Petr. 2:19; Gal. 5:13

22. Aanbidding en de sabbatdag

1. Het licht van de natuur laat al zien dat er een God is Die heerschappij en soevereiniteit heeft over alles, Die rechtvaardig en goed is en aan allen goed doet. Daarom behoort Hij gevreesd, geliefd, geprezen, aangeroepen, vertrouwd en gediend te worden met het gehele hart, met de gehele ziel en met alle krachten^a. Maar de enig aanvaardbare wijze waarop de ware God aangebeden moet worden, is door Hemzelf vastgesteld en bepaald door Zijn eigen geopenbaarde wil, opdat men Hem niet zou aanbidden volgens de denkbeelden en uitvindingen van mensen, of de ingevingen van satan, door middel van een of andere zichtbare voorstelling, of een andere wijze die niet in de Heilige Schrift is voorgeschreven^b.

a Joz. 24:14; Ps. 18:4; Ps. 31:14; Ps. 62:9; Ps. 119:68; Jer. 10:7; Mark. 12:33; Hand. 17:24; Rom. 1:20; Rom. 10:12

b Ex. 20:4-6; Deut. 12:32; Deut. 15:1-20; Matth. 4:9, 10; Matth. 15:9; Hand. 17:25; Kol. 2:23

2. Men moet godsdienstige eer bewijzen aan God de Vader, de Zoon en de Heilige Geest en aan Hem alleen^c; niet aan engelen, heiligen of andere schepselen^d. Sinds de val kan dit niet buiten een Middelaar en ook niet door bemiddeling van iemand anders behalve Christus alleen^e.

c Matth. 4:10; Joh. 5:23; 2 Kor. 13:14

d Rom. 1:25; Kol. 2:18; Openb. 19:10

e Joh. 14:6; Ef. 2:18; Kol. 3:17; 1 Tim. 2:5

3. Het gebed, met dankzegging, als één bijzonder deel van de godsdienst^f, wordt door de Heere van alle mensen geëist^g. Maar opdat het door Hem aangenomen zal worden, moet het geschieden in de Naam van de Zoon^h, met de hulp

van de Geestⁱ, overeenkomstig Zijn wilj, met verstand, eerbied, ootmoed, vurigheid, geloof, liefde en volharding^k. En in het bijzijn van anderen moet men bidden in een bekende taal^l.

f Fil. 4:6

g Ps. 65:3

h Joh. 14:13, 14; 1 Petr. 2:5

i Rom. 8:26

j 1 Joh. 5:14

k Gen. 18:27; Ps. 47:8; Pred. 5:1, 2; Matth. 6:12, 14, 15; Mark. 11:24; Ef. 6:18; Kol. 4:2; Hebr. 12:28; Jak. 1:6, 7; Jak. 5:16

l 1 Kor. 14:14

4. Men moet bidden om geoorloofde dingen^m, en voor allerlei mensen die nog in leven zijn, of die nog zullen levenⁿ, maar niet voor de doden^o, en ook niet voor degenen van wie bekend kan zijn dat zij de zonde tot de dood begaan hebben^p.

m 1 Joh. 5:14

n Ruth. 4:12; 2 Sam. 7:29; Joh. 17:20; 1 Tim. 2:1, 2

o 2 Sam. 12:21-23; Luk. 16:25, 26; Openb. 14:13

p 1 Joh. 5:16

5. Het lezen van de Schriften^q en het horen van het Woord van God, het onderwijzen en ‘vermanen van elkander met psalmen en lofzangen en geestelijke liedekens, zingende den Heere met aangenaamheid in onze harten^r’; en ook de bediening van de Doop^s en des Heeren Avondmaal^t zijn alle onderdelen van de godsdienst oefening, uitgevoerd in gehoorzaamheid aan Hem, met verstand, geloof, eerbied en Goddelijke vrees. Bij bijzondere gelegenheden^u behoren we gebruik te maken van ernstige verootmoediging met vasten en dankzeggingen, op een heilige en godvruchtige wijze^v.

q 1 Tim. 4:13

r Ef. 5:19; Kol. 3:16

s Matth. 28:19, 20

t 1 Kor. 11:26

u Ex. 15:1; Ps. 107

v Esth. 4:16; Joël 2:12

6. Noch het gebed noch enig ander deel van de dienst des Heeren is thans onder het Evangelie gebonden aan, of aangener door de een of andere plaats waar het wordt verricht, of waarheen het gericht is^t. Maar God moet overal in geest en waarheid aanbeden worden, zowel dagelijks^u in particuliere gezinnen^v als door ieder voor zichzelf in het verborgen^w, alsook op meer plechtige wijze in openbare samenkomsten. De samenkomsten mogen niet zorgeloos of opzettelijk verwaarloosd of nagelaten worden^x, als de Heere door Zijn Woord en voorzienigheid ons daartoe roept.

t Joh. 4:21; Mal. 1:11; 1 Tim. 2:8

u Matth. 6:11; Ps. 55:17, 18

v Hand. 10:2

w Matth. 6:6

x Hand. 2:42; Hebr. 10:25

7. Zoals het een wet in de natuur is dat in het algemeen, op Gods bevel, een deel van de tijd afgezonderd wordt voor de dienst van God, zo heeft de Heere in Zijn Woord, als een nadrukkelijk, zedelijk en eeuwig bevel, bindend voor alle mensen van alle tijden, bijzonder één dag van de zeven aangewezen als een sabbat om die aan Hem te heiligen^v. Dit was vanaf het begin van de wereld tot de opstanding van Christus de laatste dag van de week, en is vanaf de opstanding van Christus gewijzigd in de eerste dag van de week^z, die in de Schrift de dag des Heeren wordt genoemd^a.

Deze dag moet als de christelijke sabbat onderhouden worden tot aan het einde van de wereld^b. Het gebruik van de laatste dag van de week voor dit doel is hiermee afgeschaft.

y Ex. 20:8; Jes. 56:2, 4, 6, 7

z Hand. 20:7; 1 Kor. 16:1, 2

a Openb. 1:10

b Ex. 20:8, 10; Matth. 5:17, 18

8. De sabbat wordt dan de Heere heilig gehouden, na behoorlijke voorbereiding van het hart en na het vooraf regelen van de alledaagse zaken. Men moet niet alleen de hele dag een heilige rust in acht nemen van eigen werken, woorden en gedachten met betrekking tot de wereldlijke bezigheden en vermaken^c, maar ook de hele dag bezig zijn met openbare en persoonlijke godsdienstige oefeningen en in de plichten der noodzakelijkheid en der barmhartigheid^d.

c Ex. 20:8; Ex. 16:23, 25, 26, 29, 30; Ex. 31:15-17; Jes. 58:13; Neh. 13:15-22

d Matth. 12:1-13

23. De lofzang

1. Wij geloven dat het zingen van de lofzangen Gods een heilige instelling van Christus is en niet een deel van de natuurlijke godsdienst; of alleen een morele plicht, maar dat het een Goddelijke instelling is, aangezien de gemeenten van Christus wordt bevolen om psalmen, lofzangen en geestelijke liederen te zingen. Wij geloven dat zowel de hele gemeente in hun openbare diensten als de christenen thuis Gods lofzangen behoren te zingen naar het beste licht dat zij ontvangen hebben. Bovendien werd het beoefend in de grote representatieve gemeente door onze Heere Jezus Christus met Zijn discipelen, nadat Hij de instelling van Zijn Heilig Avondmaal als gedachtenisteken van verlossende liefde had gevierd.

24. Wettige eden en geloften

1. Een wettige eed is een onderdeel van de godsdienst^a, waarin de persoon die zweert in waarheid, rechtvaardigheid en oordeel, God plechtig aanroept om getuige te zijn van wat hij zweert, en om hem te oordelen naar de waarheid of onwaarheid ervan^b.

a Deut. 10:20

b Ex. 20:7; Lev. 19:12; 2 Kron. 6:22, 23; 2 Kor. 1:23

2. Men behoort alleen bij de Naam van God te zweren, en Deze moet daarbij met heilige vrees en eerbied gebruikt worden^c. Als men daarom onnodig en lichtvaardig bij die heerlijke en vreselijke Naam zweert, of men zweert maar bij iets anders, dan is dat zondig en dat moet men verfoeien^d. Echter, in zaken van gewicht, of momenten, wanneer waarheid bevestigd of een twist beslecht moet worden, is een eed gerechtvaardigd door het Woord van God^e. Wanneer in dergelijke gevallen een wettige eed wordt opgelegd door een wettig gezag, moet deze afgelegd worden^f.

c Deut. 6:13

d Ex. 20:7; Jer. 5:7; Matth. 5:34-37; Jak. 5:12

e 1 Kon. 8:31; Ezra 10:5; Jes. 65:16; 2 Kor. 1:23; Hebr. 6:16

f Neh. 13:25

3. Wie dan ook een eed aflegt, gerechtvaardigd door het Woord van God, behoort het gewicht van zo'n plechtige handeling terdege te overwegen, en daarin niets anders te betuigen dan datgene waarvan hij ten volle overtuigd is dat het de waarheid is^g. Immers, door overhaaste, valse of

onnodige eden wordt de Heere getergd en lijdt het land schade^h.

g Ex. 20:7; Jer. 4:2

h Lev. 19:12

4. Een eed moet worden afgelegd met duidelijke woorden van normale betekenis^k, zonder dubbelzinnigheid of innerlijk voorbehoud.

k Ps. 24:4; Jer. 4:2

5. Een gelofte mag alleen aan God en niet aan enig schepsel gedaan worden. Deze moet afgelegd en uitgevoerd worden met alle godsdienstige zorg en trouw^l. Maar rooms-katholieke kloostergeloften van een levenslang celibaat^m, uitgesproken armoedeⁿ en permanente gehoorzaamheid staan zo ver af van een hogere graad van volmaaktheid, dat zij bijgelovige en zondige strikken zijn, waarin geen enkele christen treden mag.

l Ps. 76:12

m 1 Kor. 7:2, 9

n Ef. 4:28

25. De burgerlijke overheid

1. God Die de soevereine Heere en Koning van de hele wereld is, heeft burgerlijke overheden verordineerd om onder Hem over het volk te staan, tot Zijn eigen eer en tot openbaar nut. Hij heeft hen daartoe de macht van het zwaard gegeven, ter bescherming en bemoediging van de goeden, en tot straf van hen die kwaad doen^a.

a Rom. 13:1-4; 1 Petr. 2:13, 14

2. Het is geoorloofd voor christenen als zij geroepen worden tot een overheidsambt dit te aanvaarden en uit te voeren^b. In het uitvoeren daarvan behoren zij vooral recht en vrede te handhaven, volgens de gezonde wetten van elk koninkrijk en elke gemeenschap^c. Daarom mogen zij met dit doel voor ogen, ook nu onder het Nieuwe Testament, een wettige oorlog voeren als daar rechtvaardige en noodzakelijke redenen voor zijn^d.

b Spr. 8:15; Rom. 13:1-3

c 2 Sam. 23:3; Ps. 2:10-12; Ps. 82:3, 4; 1 Tim. 2:2; 1 Petr. 2:13

d Matth. 8:9, 10; Luk. 3:14; Hand. 10:1, 2; Rom. 13:4; Openb. 17:14, 16

3. Aangezien God de burgerlijke overheid om bovengenoemde redenen heeft ingesteld, moeten wij ons aan haar onderwerpen in alle wettige zaken die door haar verordend worden. We moeten dit doen omwille van God en ons geweten, maar niet alleen om straf te ontgaan^e. Ook moeten we bidden en smeken voor koningen en allen die in hoogheid gezeten zijn, opdat wij een gerust en stil leven leiden mogen in alle godzaligheid en eerbaarheid^f.

e Rom. 13: 5-7; 1 Petr. 2:17

f 1 Tim. 2:1, 2

26. Het huwelijk

1. Het huwelijk behoort tussen één man en één vrouw te zijn. Het is niet wettig voor een man om tegelijkertijd meer dan één vrouw te hebben, of voor een vrouw om tegelijkertijd meer dan één man te hebben^a.

a Gen. 2:24; Matth. 19:5, 6; Spr. 2:17

2. Het huwelijk is ingesteld voor de wederzijdse hulp van man en vrouw^b, voor de voortplanting van het menselijk geslacht op wettige wijze, en ook om onreinheid te voorkomen^c.

b Gen. 2:18

c 1 Kor. 7:2, 9

3. Het is voor alle soorten mensen geoorloofd om te trouwen als zij verstandelijk in staat zijn hun toestemming te geven^d; christenen zijn echter verplicht te trouwen in de Heere^e. Daarom behoren zij die de ware godsdienst belijden, niet te trouwen met ongelovigen of afgodendienaars. Degenen die God vrezen, moeten ook geen ongelijk juk aantrekken door te trouwen met iemand die een goddeloos leven leidt of er verderfelijke ketterijen op nahoudt^f.

d Gen. 24:57, 58; 1 Kor. 7:36-38; 1 Tim. 4:3; Hebr. 13:4

e 1 Kor. 7:39

f Gen. 34:14; Deut. 2:16; 1 Kon. 11:4; Neh. 13:25-27; Mal. 2:11, 12; 2 Kor. 6:14

4. Het huwelijk moet niet gesloten worden binnen die graad van bloedverwantschap of familiebetrekking die in het Woord verboden is^g. Zulke incestueuze huwelijken kunnen ook niet door enige wet, of enig persoon, of door

toestemming van partijen wettig verklaard worden, zodat deze personen als man en vrouw samen mogen leven^h.

g Lev. 18:1; Amos 2:7; 1 Kor. 5:1

h Lev. 18:24-28; Mark. 6:18

27. De kerk

1. De katholieke of algemene kerk – die wat betreft het inwendige werk van de Geest en de waarheid van de genade – onzichtbaar is, bestaat uit het volle getal van de uitverkorenen, die onder Christus haar Hoofd tot één geheel vergaderd zijn, vergaderd worden, of nog zullen worden^a. Zij is de bruid, het lichaam, de volheid van Hem ‘Die alles in allen vervult.’

a Ef. 1:10; Ef. 5:22, 23; Kol. 1:18

2. Alle mensen over de gehele wereld, die het geloof van het Evangelie belijden, en dienovereenkomstig gehoorzaamheid betonen aan God door Christus, zijn zichtbare heiligen, en mogen zo genoemd worden^b, zolang zij hun belijdenis niet omverwerpen door fundamentele dwalingen of door een onheilig leven. Iedere afzonderlijke gemeente behoort te bestaan uit zulke mensen^c.

b Hand. 11:26; 1 Kor. 1:2

c Rom. 1:7; Ef. 1:19, 23

3. De meest zuivere kerken op aarde zijn vatbaar voor onzuiverheid en dwaling^d. Sommige zijn zo ontaard dat zij niet meer gemeenten van Christus, maar synagogen van satan geworden zijn^e. Nochtans heeft Christus altijd een koninkrijk in deze wereld gehad en zal dit tot aan het einde van deze wereld hebben^f. Dit koninkrijk bestaat uit hen die in Hem geloven en Zijn Naam belijden.

d 1 Kor. 5; Openb. 2 en 3

e 2 Thess. 2: 11, 12; Openb. 2:9

f Ps. 72:17; Ps. 102:28; Matth. 16:18

4. De Heere Jezus Christus is het Hoofd van de Kerk. Hij is op superieure en soevereine wijze, door de aanstelling van de Vader, bekleed met alle macht om de kerk te roepen, in te stellen, te ordenen en te regeren^g. De paus van Rome kan in geen enkel opzicht het hoofd van de kerk zijn, maar hij is die antichrist, ‘de mens der zonde, de zoon des verderfs’ die zich verheft in de kerk tegen Christus en tegen al wat God genaamd wordt^h. De Heere zal hem ‘tenietmaken door de verschijning Zijner toekomst.’

g Matth. 28: 18-20; Ef. 4:11, 12; Kol. 1:18;

h 2 Thess. 2:3-9

5. In de uitvoering van deze macht, die aan Hem is toevertrouwd, roept de Heere Jezus hen die Hem door de Vader gegeven zijn, uit de wereld tot Zich, door de bediening van Zijn Woord en door Zijn Geestⁱ. Dit doet Hij, opdat zij voor Hem in al de wegen der gehoorzaamheid mogen wandelen, die Hij hen in Zijn Woord voorschrijftⁱ. Hij gebiedt hen die alzo geroepen zijn om samen te komen in gemeenten of kerken, om elkaar op te bouwen in het geloof en voor de openbare aanbidding, die Hij van hen vereist zolang zij in de wereld zijn^k.

i Joh. 10:16; Joh. 12:32

j Matth. 28:19

k Matth. 18:15-20

6. De leden van deze kerken worden heiligen genoemd, vanwege de Goddelijke roeping^m. Zij tonen en bewijzen hun gehoorzaamheid aan de roeping van Christus door hun belijdenis en wandel. Zij stemmen vrijwillig in om samen te komen, zoals Christus voorgeschreven heeft. Zij geven zich aan Christus en aan elkaar, naar de wil van God, in

onderworpenheid aan de verordeningen van het Evangelieⁿ.

m Rom. 1:7; 1 Kor. 1:2

n Hand. 2:41, 42; Hand. 5:13, 14; 2 Kor. 9:13

28. De gemeenschap der heiligen

1. Alle heiligen die verenigd zijn met Jezus Christus, hun Hoofd, door Zijn Geest en door het geloof, hoewel zij hierdoor niet één persoon met Hem zijn geworden, hebben gemeenschap aan Zijn genadegaven, Zijn lijden, dood, opstanding en verheerlijking^a. En daar zij door de liefde met elkaar verenigd zijn, hebben zij gemeenschap aan elkaars gaven en genade^b. Zij moeten in het openbaar en in het verborgen zulke plichten ordelijk uitvoeren die elkaars nut bevorderen, zowel wat het inwendige als het uitwendige betreft^c.

a Joh. 1:16; Rom. 6:5, 6; Ef. 2: 5, 6; Ef. 3:16-19; Fil. 3:10; 2 Tim. 2:12; 1 Joh. 1:3

b 1 Kor. 3:21-23; 1 Kor. 12:7; Ef. 4:15, 16; Kol. 2:19

c Rom. 1:11, 12, 14; Gal. 6:10; 1 Thess. 5:11, 14; 1 Joh. 3:16-18

2. Heiligen zijn krachtens hun belijdenis verplicht in de dienst des Heeren een heilige gemeenschap en vereniging te onderhouden en ook door het verrichten van andere geestelijke oefeningen die strekken tot onderlinge stichting^d. Eveneens behoren zij elkaar in uitwendige zaken bij te staan, naar dat hun verschillende mogelijkheden zijn, en afhankelijk van de verschillende noden^e. Deze onderlinge gemeenschap behoort zich naar het Evangelie in de eerste plaats te richten op de relaties die zij hebben, zoals in de gezinnen^f en kerken^g. Deze strekt zich echter, naarmate de Heere daartoe de gelegenheid geeft, uit tot alle huisgenoten des geloofs en tot alle plaatsen waar men de Naam van de Heere Jezus aanroept. Deze onderlinge zorg voor elkaar neemt het eigendomsrecht van iedere persoon over zijn goederen en bezittingen niet weg en maakt daar geen inbreuk op^h.

d Jes. 2:3; Hand. 2:42, 46; 1 Kor. 11:20; Hebr. 10:24, 25

e Hand. 11:29, 30

f Ef. 6:4

g 1 Kor. 12:12-27

h Hand. 5:4; Ef. 4:28

29. De Doop en des Heeren Avondmaal

1. De Doop en het Avondmaal zijn instellingen die uitdrukkelijk en soeverein ingesteld zijn door de Heere Jezus, de enige Wetgever. Zij moeten in Zijn kerk worden voortgezet tot aan het einde van de wereld^a.

a Matth. 28:19, 20; 1 Kor. 11:26

2. Deze heilige instellingen moeten alleen worden bediend door hen die bekwaam en daartoe geroepen zijn, volgens de opdracht van Christus^b.

b Matth. 28:19; 1 Kor. 4:1

30. De Doop

1. De Doop is een Nieuwtestamentische verordening, die ingesteld is door Jezus Christus. Het is voor de gedoopte een teken van gemeenschap met Hem in Zijn dood en opstanding^a; van het ingeënt zijn in Hem; van de vergeving der zonden^b; en van het zich overgeven aan God door Jezus Christus, om zo in nieuwheid des levens te wandelen^c.

a Rom. 6:3-5; Gal 3:27; Kol. 2:12

b Mark. 1:4; Hand. 22:16

c Rom. 6:2-4

2. Alleen degenen die zich bekeerd hebben tot God, geloven in onze Heere Jezus Christus, en Hem willen gehoorzamen, mogen deze instelling rechtmatig ondergaan^d.

d Mark. 16:16; Hand. 8:36, 37

3. Het uitwendige element dat in deze instelling gebruikt moet worden is water waarin de dopeling gedoopt moet worden, in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest^e.

e Matth. 28:19, 20; Hand. 8:38

4. De onderdompeling van de persoon in water^f is noodzakelijk voor de juiste bediening van deze instelling.

f Matth. 3:16; Joh. 3:23

31. Des Heeren Avondmaal

1. Het Avondmaal van de Heere Jezus, dat door Hem ingesteld werd in de nacht waarin Hij verraden werd, moet door Zijn Kerk tot aan het einde van de wereld onderhouden worden. Dit moet gebeuren als een voortdurende gedachtenis aan en vertoning van Zijn offer in Zijn dood; als bevestiging van het geloof met alle zegeningen die daaruit voortvloeien voor ware gelovigen, tot hun geestelijke voeding en opwas in Hem, ter verdere verbinding aan alle plichten die zij Hem schuldig zijn^a, en om een verbintenis en plechtige belofte van hun gemeenschap met Hem en met elkaar^b.

a 1 Kor. 11:23-26

b 1 Kor. 10:16-21

2. In deze instelling wordt Christus niet opgeofferd aan Zijn Vader, en er wordt ook helemaal geen offer gebracht voor de vergeving van zonden van de levenden en de doden^c. Maar het is alleen een gedachtenis van Zijn enige offerande van Hemzelf door Hemzelf, eens en voor altijd aan het kruis volbracht; en een geestelijke offerande daarvoor vol van lof en dank aan God^d. Het roomse misoffer - zoals zij dat noemen - is een meest afschuwelijke belediging voor Christus' eigen offerande, dat het enige zoenoffer is voor al de zonden van de uitverkorenen.

c Hebr. 9:24-28

d Matth. 26:26, 27; 1 Kor. 11:24

3. De Heere Jezus heeft bij deze instelling Zijn dienaren voorgehouden om te bidden en de tekenen van brood en wijn te zegenen, en die daarmee af te zonderen van het

algemeen gebruik tot een heilig gebruik. Zij moeten het brood nemen en breken; de beker nemen (meteen deze ook zelf gebruiken) en beide aan de communicanten uitreiken^e.

e Matth. 26:26-28; Mark. 14:22-24; Luk. 22:19, 20; 1 Kor. 11:23-26

4. Het onthouden van de beker aan de gelovigen, het vereren van de elementen, het opheffen of dragen ervan voor verering, en die te bewaren voor het een of ander voorgewend godsdienstig gebruik zijn alle in strijd met de aard van deze instelling en met de verordeningen van Christus^f.

f Matth. 15:9; Matth. 26:26-28; Mark. 14:23; 1 Kor. 11:25-29

5. De uitwendige tekenen in deze instelling, die dan ook afgezonderd zijn tot het gebruik dat Christus heeft verordend, staan zodanig in betrekking tot de gekruiste Christus dat zij daadwerkelijk, hoewel figuurlijk, soms aangeduid worden met de naam van de betekende zaak, te weten het lichaam en bloed van Christus^g. Dit wordt gedaan ondanks het feit dat zij in aard en wezen nog steeds werkelijk en alleen brood en wijn blijven, zoals zij voor die tijd waren^h.

g Matth. 26:26-28

h 1 Kor. 11:26-29

6. De leer waarin beweerd wordt dat er een verandering van de substantie van brood en wijn plaatsheeft in de substantie van Christus' lichaam en bloed (gewoonlijk de transsubstantiatie genoemd) door het inzegenen van een priester of op de een of andere wijze, is niet alleen in strijd met de Schrift, maar zelfs met het gezond verstand en de rede. De aard van de ordinantie wordt erdoor tenietgedaan,

en het is de oorzaak geweest, en is dat nog steeds, van veel bijgeloof, ja, van grove afgoderijⁱ.

i Luk. 24:6, 39; Hand. 3:21; 1 Kor. 11:24-26

7. Waardige communicanten, die uitwendig deelnemen aan de zichtbare tekenen in deze instelling^j, ontvangen daardoor ook inwendig door het geloof daadwerkelijk, echter niet vleselijk en lichamelijk, maar geestelijk, de gekruiste Christus, en worden met Hem en met alle weldaden uit Zijn dood gevoed. Het lichaam en bloed van Christus zijn op dat moment niet lichamelijk of vleselijk aanwezig, maar geestelijk, voor het geloof van de gelovigen, zoals brood en wijn zelf voor hun uitwendige zintuigen aanwezig zijn^k.

j 1 Kor. 11:28

k 1 Kor. 10:16

8. Alle onwetende en goddeloze mensen, ongeschikt als zij zijn voor de gemeenschap met Christus, zijn onwaardig om aan te gaan. Zij kunnen, als zij zo blijven, niet deelnemen aan deze heilige verborgenheden^l of daartoe toegelaten worden^m zonder grotelijks tegen Hem te zondigen. Maar zij zijn, doordat zij onwaardig aangaan, schuldig aan het lichaam en bloed des Heeren en eten en drinken zichzelf een oordeel.

l 1 Kor. 11:27, 28; 2 Kor. 6:14-16

m Matth. 7:6; 1 Kor. 5:6, 7, 13; 2 Thess. 3:6, 14, 15

32. De staat van een mens na de dood en de opstanding der doden

1. De lichamen van de mensen keren na de dood terug tot stof en worden onderhevig aan verderving^a. Maar hun zielen (die niet sterven of slapen) zijn onsterfelijk en keren onmiddellijk terug tot God Die ze gegeven heeft^b. De zielen van de rechtvaardigen, die dan volmaakt worden in heiligheid, worden in het Paradijs ontvangen, waar zij met Christus zijn en zij het aangezicht van God in glans en heerlijkheid aanschouwen, wachtend op de volkomen verlossing van hun lichamen^c. De zielen van de goddelozen worden in de hel geworpen, waar zij verblijven in kwelling en uiterste duisternis, bewaard tot het oordeel van de grote dag^d. Behalve deze twee plaatsen kent de Schrift geen andere plaats voor zielen die van hun lichamen gescheiden zijn.

a Gen. 3:19; Hand. 13:36

b Luk. 23:43

c Hand. 3:21; 2 Kor. 5:1, 6, 8; Fil. 1:23; Hebr. 12:23

d Luk. 16:23, 24; Hand. 1:25; Judas:6, 7

2. Op de jongste dag zullen de gelovigen die nog leven, niet sterven, maar veranderd worden^e. Alle doden zullen opgewekt worden met hetzelfde lichaam en met geen ander, hoewel met andere hoedanigheden, dat dan weer voor eeuwig met hun zielen verenigd zal worden^f.

e 1 Kor. 15:51, 52; 1 Thess. 4:17

f Job 19:26, 27; 1 Kor. 15:42-44

3. De lichamen van de onrechtvaardigen worden door de kracht van Christus tot oneer opgewekt. De lichamen van de rechtvaardigen worden door Zijn Geest opgewekt tot eer, en gelijkvormig gemaakt aan Zijn heerlijk lichaam^g.

^g Joh. 5:28, 29; Hand. 24:15; 1 Kor. 15:43; Fil. 3:21

33. Van het laatste oordeel

1. God heeft een dag bepaald waarop Hij de wereld rechtvaardig zal oordelen door Jezus Christus^a, aan Wie alle macht en het oordeel is overgegeven van de Vader^b. In die dag zullen niet alleen de gevallen engelen geoordeeld worden^c, maar ook alle mensen die op de aarde geleefd hebben, zullen voor de rechterstoel van Christus verschijnen, om rekenschap te geven van hun gedachten, woorden en daden, en om datgene te ontvangen wat zij in het lichaam gedaan hebben, hetzij goed of kwaad^d.

a Hand. 17:31

b Joh. 5:21

c 1 Kor. 6:3, 6; 2 Petr. 2:4

d Pred. 12:14; Matth. 12:36, 37; Rom. 2:16; Rom. 14:10, 12; 2 Kor. 5:10

2. Het doel waartoe God deze dag heeft bepaald, is om de heerlijkheid van Zijn genade in de eeuwige zaligheid van de uitverkorenen openbaar te maken; en Zijn rechtvaardigheid in de eeuwige verdoemenis van de verworpenen, die goddeloos en ongehoorzaam zijn^e. Dan zullen de rechtvaardigen ingaan tot het eeuwige leven en die volheid van vreugde en heerlijkheid die zal uitgaan van de tegenwoordigheid des Heeren, als beloning ontvangen^f. Maar de goddelozen, die God niet kennen en die het Evangelie van Jezus Christus niet gehoorzaam geweest zijn, zullen in de eeuwige pijn geworpen worden en gestraft worden met het eeuwig verderf van voor het aangezicht des Heeren en van de heerlijkheid Zijner sterkte^g.

e Rom. 9:22, 23

f Matth. 25:21, 34; 2 Tim. 4:8

g Matth. 25:46; Mark. 9:48; 2 Thess. 1:7-10

3. Zoals Christus ons er zeker van overtuigd wil hebben dat er een oordeelsdag zal komen, zowel om alle mensen te weerhouden van de zonde als tot grote troost van de godzaligen in hun tegenspoeden^h, zo wil Hij ook dat die dag bij de mensen niet bekend is, opdat zij alle vleeselijke gerustheid zouden afschudden en altijd waakzaam zijn, omdat zij niet weten in welke ure de Heere komen zal, en opdat zij altijd bereid zouden zijn om te zeggen: 'Kom Heere Jezus, kom haastelijk.' Amen.

^h Matth. 24:36, 42-44; Mark. 13:35-38; Luk. 21:7, 28; Rom. 8:23-25; 2 Kor. 5:10, 11; 2 Thess. 1:5-7; 2 Petr. 3:11-14; Openb. 22:20